

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
TALLINN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Kooliealiste laste välitegevusi toetava väliruumi loomine Põhja-Tallinna linnaossa

Ehituse ja arhitektuuri instituut

Bakalaureusetöö

Juhendaja/õppejõud: Tiina Tuulik

Üliõpilane: Kristin Lang
154024

Õppekava nimetus: Maastikuarhitektuur

Tallinn 2019

AUTORIDEKLARATSIOON

Deklareerin, et käesolev lõputöö, mis on minu iseseisva töö tulemus, on esitatud Tallinna Tehnikaülikooli diplomi taotlemiseks ning selle alusel ei ole varem taotletud akadeemilist kraadi ega diplomit.

Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjanduslikest allikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

Autor:

(Kristin Lang, mai 2019)

Üliõpilaskood: 154024BAAB

Töö vastab kehtivatele nõuetele.

Juhendaja:

(Tiina Tuulik, mai 2019)

Kaitsmisele lubatud: ”.....” 2019

kaitsmiskomisjoni esimees:

.....

(nimi, allkiri)

SISUKORD

EESSÕNA	5
SISSEJUHATUS	6
1 LÄHTEÜLESANNE	8
2 METODOLOOGIA	10
3 TEOREETILINE OSA – LASTESÕBRALIK LINN	11
3.1 Linnakeskkonna mõju laste arengule	11
3.2 Lastesõbraliku linna visioon	12
3.3 Ohutus	13
3.3.1 Turvaline elukeskkond	13
3.3.2 Liiklusohutus	14
3.4 Jalakäijasõbralik linnaruum	16
3.5 Looduskeskkond	17
3.6 Mänguruum	18
3.7 Lahendusi linna lastesõbralikkuse parandamiseks	21
3.8 Näiteid maailmast	22
3.8.1 Rotterdami (Holland) linna metsikud võimalused lastele	22
3.8.2 Bogota (Colombia) ohtlike alade nähtavale toomine	23
3.8.3 Vancouveri (Kanada) linna peresõbralikud kinnisvaraarendused	24
3.8.4 Barcelona (Hispaania) superkvartalid	25
3.9 Põhja-Tallinna linnaosa lastesõbralikkus	26
4 PROJEKTALA ANALÜÜS	29
4.1 Asukoht	29
4.2 Ajalooline kujunemine	31
4.3 Maakasutus	41
4.4 Looduskeskkond	41
4.5 Hetkeolukord	43
4.6 Ruumianalüüs ja vaated	47
4.7 Puittaimestiku hinnang ja haljastusväärtus	55
4.8 Mikrokliima ja kliimaatiline analüüs	56
4.9 Elanikud	57

4.10 Ümberkaudsed funktsioonid	58
5 KONTSEPTSIOON – VISADUSE PARK	60
6 LAHENDUSE KIRJELDUS	61
6.1 Tsoneerimine ja funktsioonid	61
6.2 Kogunemisala	62
6.3 Mänguala	62
6.4 Spordiala	62
6.5 Niiduala	63
6.6 Puhke- ja piknikuala	63
6.7 Rattakross	63
6.8 Loodusmängude ala	63
6.9 Kogukonnaala	64
6.10 Teed ja katendid	64
6.11 Väikevormid	65
6.12 Haljastus	65
7 KONTSEPTSIOONI ELLUVIIMISE VÕIMALUSED JA ARENGUETAPID	66
KOKKUVÕTE	67
SUMMARY	69
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU	71
LISAD	75
Lisa 1. Väikevormid	75
Lisa 2. Mänguväljaku elemendid	79
Lisa 3. Spordiala elemendid	81
Lisa 4. Valgustid	84
Lisa 5. Katendid	85
Lisa 6. Projekteeritav taimmaterjal	87
Lisa 7. Dendroloogilise hindamise nimekiri	91
GRAAFILINE MATERJAL	100

EESSÕNA

Käesolev töö on koostatud Tallinna Tehnikaülikooli Inseneriteaduskonna maastikuarhitektuuri bakalaureuse lõputöö raames. Lõputöö teema valik on tingitud autori seotusest käsitletava teema ning projektalaga.

Töö autor peab oluliseks, et linnaruum ei oleks vaid kulgemise ruum, mida kasutatakse liikumiseks erinevate sihtkohtade vahel, vaid pakuks kvaliteetseid ja igas eas kasutajaid kõnetavaid ajaveetmisvõimalusi. On oluline, et me ei unustaks linnaruumi kujundamisel sihtrühmi, kes veel ei oska, suuda või taha kaasa rääkida, kuid kellest saavad meie tuleviku (linnaruumi) loojad. Kuna tuleviku linnad on meie laste ja nende kogemuste kätes, siis peame olema visad, et neile jääks loodus ja mälestused, millest tulevikus inspiratsiooni ammutada. Täna siinjuures oma poegi mind käesolevaks tööks inspireerimast.

Suured tänud ka minu lõputöö juhendajale, Tiina Tuulikule, kes suunas minu lõputöö käiku ja abistas materjalide leidmisega ning suutis oma positiivse hoiakuga minu tööindu alati kõrgel hoida.

Võtmesõnad: Põhja-Tallinn, Pelgulinn, linnaruum, linnaloodus, mängumaastik, linnalapsed, lastesõbralik linn, maastikuarhitektuur.

SISSEJUHATUS

Üle maailma toimub linnastumine ja Eesti ei ole seejuures erand. Kui meie vanemate põlvkond on suures osas pärit erinevatest Eestimaa väiksematest paikadest, siis meie järeltulijad saavad olema suures osas pärit linnadest. Meie põlvkond on sealjuures kui vahelüli looduses sirgunud ja linnas kasvavate laste vahel. Isegi, kui oleme juba ise sünnist saati linnas kasvanud, siis oleme suure tõenäosusega saatnud oma lapsepõlve mööda suhteliselt kesiste mänguvahenditega, kasutades maksimaalselt oma fantaasiat ja looduse ande. Järeltulevale põlvkonnale, kes on sündinud asjade ja teenuste keskele, on meil juba raske põhjendada, miks Nerfi asemel võiks kasutada puuoksaks või Angry Birdsi asemel loopida käbisid. Samas on meil veel võimalik midagi muuta ning julgen öelda, et lausa päästa järgmiste põlvkondade lapsepõlv. Maailm on muutumises – tehnika areneb, toimub ülerahvastumine, autostumine, linnastumine, loodusest võõrandumine, kuid vajadus värske õhu ja fantaasia järele jääb ning nende omamine saab tulevikus olema privileeg.

„Mida ma teen seal?“, kordab mu 10-aastane poeg pea iga kord, kui palun tal õue minna. Käies ükshaaval läbi need vähesed võimalused, mis mulle pähe tulevad, jõuan alati sama järelduseni:

- Pelgalt käbid ja puuoksad ei motiveeri enam lapsi õue minema;
- Me peame leidma paremaid lahendusi, mis motiveeriks linnalapsi õues viibima ning loodusega kontakti saavutama.

Käesolev töö on seega inspireeritud suuresti isiklikest vajadustest – projektala on minu nõ koduhoov ning selle lahenduse eesmärk päästa vähemalt meie asumi laste fantaasia, tervis ja side loodusega.

Oma tööga annan esmalt ülevaate Pelgulinna ajaloost ja projektala kujunemisest, puudutades sealjuures ka Merimetsa ja Pelguranna asumite arenemise lugu. Seejärel analüüsin projektala lähemalt, käsitledes nii selle looduskeskkonda, puittaimestikku, kliimat, kui elanikke ja nende tajusid ning liikumisharjumusi ning võimalusi erinevateks välitegevusteks. Uurimisosas tegelen lastesõbralike linnade uurimisega ning käsitlen lahendusi, mis aitaksid kaasa linnade lastesõbralikumaks muutmisele. Kõige eelneva tulemusena on valminud minu projektalale lahendus, mille eesmärk on

motiveerida eelkõige kooliealisi lapsi veetma rohkem oma vaba aega värskes õhus ning inspireerida ka teisi piirkondi muutma oma kasutuna seisvaid tühermaid laste mängumaaks ja kogukondade kohtumispaiaks.

koha, kus kohtuda oma sõpradega, veeta ühiselt aega lihtsalt istudes, mängides või füüsiliselt aktiivseid tegevusi harrastades.

Kuna käsitletav ala moodustab ühtse rohevõrgustiku 330 meetrit lääne suunas jääva Merimetsa kaitsealaga, siis on oluline säilitada loodava lahendusega võimalikult palju olemasolevat loodust, seda eksponeerida ning luua eeldused selle nautimiseks ja seal viibimiseks.

Toetudes ajaloole, uuritavale teooriale, läbiviidud vaatlustele ja koostatud analüüsidele, on projektlahenduse eesmärk luua koha ajalugu väärtustav, antud keskkonda sobiv ja linnaloodust hindav lahendus, mis kõnetab töös käsitletavat sihtgruppi.

2 METODOLOOGIA

Projekti koostamist alustati projektala ja selle ümbruse ajaloo uurimisega ning ala vaatlusega. Vaatlusi viidi lisaks läbi kogu projekti koostamise jooksul erinevatel kellaja aastaagadel ning tehtud vaatlusi dokumenteeriti fotodega. Vaatluste käigus jälgiti ala kasutamist, kasutajaid ning inimeste liikumisviise.

Mõistmaks paremini projektalal ja selle läheduses kasvavate puittaimede olukorda, koostati ala analüüsi käigus dendroloogiline hinnang, millega määrati puittaimede liigid või suuremate puittaimegruppide peapuuliigid, nende kõrgus, tüve ümbermõõt ja võra laius ning väärtusklass. Dendroloogilise hinnangu käigus toodi välja ka projektlahendusega likvideeritavad puittaimed, kas viimaste ohtlikuse, tervisliku seisundi või ebaesteetilise välimuse tõttu.

Projektala analüüsi käigus töötati läbi teemakohane kirjandus ning kaardistati olemasolevad andmed. Kaardistati piirkonna maakasutus, päikese liikumine, potentsiaalsed kasutajad ja ümberkaudsed funktsioonid. Lisaks teostati projektala ruumianalüüs, millega kaardistati erinevad vaated, kasutajate liikumisviisid, sõlmpunktid ning erinevad füüsilised ja tajutavad piirid.

Töö käigus teostatud analüüsid, vaatlused ja kaardistused olid olulised välja töötamiseks lahendust, mis motiveeriks Pelgulinna noori viibima rohkem värskes õhus pakkudes seejuures võimalust harrastada aktiivseid eluviise looduse keskel.

3 TEOREETILINE OSA – LASTESÕBRALIK LINN

3.1 Linnakeskkonna mõju laste arengule

Aastaks 2050 elab ligikaudu 70% maailma populatsioonist linnades ja enamiku nendest moodustavad alla 18 aastased lapsed. Seega see elu, mida lapsed linnas kogevad, määrab meie globaalse tuleviku (Arup, 2017).

Lapse arengut kujundavad mitmed faktorid, millest üheks on keskkond, milles nad elavad. Elukeskonda peetakse laste tervise seisukohalt peamiseks määrajaks nende tervise, käitumise ja arengu osas. Kui normaalne elukeskkond linnas toetab füüsiliselt aktiivseid tegevusi nagu jalutamine, jalgrattasõit ja mängimine, siis tihedal autoliiklusel, halval õhukvaliteedil ja vähesel avalikul ruumil on leitud olevat otsene seos inimeste vähese füüsilise aktiivsusega. Siinkohal on paslik esile tõsta, et kui aastal 2016 oli ülekaaluliste laste arv maailmas 41 miljonit, siis aastaks 2025 ennustatakse selleks arvuks 70 miljonit. Jätkuvalt on tõusuteel ka laste vaimse tervise probleemid, mis on seotud linnaelu stressiga ning vähenevate mängimisvõimalustega. Autode domineerimist linnas peetakse üheks suurimaks takistuseks lastesõbraliku keskkonna rajamisel ja peamiseks faktoriks, miks vanemad ei luba lastel iseseisvalt linnas liikuda. Viimane tähendab aga seda, et kui lastel on piiratud liikumisvabadus, on ka nende võimalused linna kogeda ja seal liikuda, piiratud, mis omakorda vähendab nende võimalusi sotsiaalseks suhtluseks, juhuslikeks kohtumisteks, mängulisteks retkedeks ja avastusteks (Arup, 2017).

Rahvusvaheline projekteerimisettevõtte Arup avaldas 2017. aasta detsembris raporti „Cities Alive. Designing for urban childhoods.“, milles loetletakse peamised väljakutsed, millega lastel tuleb linnakeskkonnas kasvades silmitsi seista:

- Liiklus ja õhusaaste – mõjutavad laste füüsilist ja vaimset arengut ning nende iseseisvat liikumist.
- Tihe hoonestus ja laialivalguv linn – põhjustavad autosõltuvust ning tihedat liiklust ja õhusaastet.

- Kuritegevus ja sotsiaalsed hirmud – tingitult lastevanemate hirmudest kuritegevuse ees on laste iseseisev liikumine linnas ja ligipääs erinevatele aladele piiratud.
- Halb ligipääs erinevatele linnaosadele või seal asuvatele ajaveetmisvõimalustele – piiratud ligipääsu tõttu on linnaelanikel ebavõrdsed tingimused erinevate rohealade või tegevuste kasutamiseks, mis tingib omakorda olukorra, kus mingil osal linnaelanikest on perekondlikeks ajaviideteks vähem võimalusi.
- Isolatsioon ja sallimatus – teismeealised lapsed võivad tunda end linnaruumis tõrjutult, kuna neid tajutakse seal negatiivselt. Läbimõeldud avalik ruum peaks aga julgustama suhtlemist ja usaldust.

3.2 Lastesõbraliku linna visioon

„Lapsed on justkui indikaatorliik. Kui meil õnnestub ehitada laste jaoks toimiv linn, siis on meil olemas toimiv linn kõikide inimeste jaoks.“ Enrique Penalosa, Bogota linnapea (Arup, 2017, 4)

Lastesõbralikus linnas peetakse kõiki lapsi, olenemata nende vanusest või võimetest, oluliseks (Arup, 2017, 51). Linn peab toimima nii väiksemate laste jaoks, kes sõltuvad oma vanematest, kui ka suuremate laste jaoks, kes soovivad oma iseseisvust kasutades omapead linnaruumis ringi uudistada.

Lastesõbralikus linnas on lapsevankriga kõnniteedel liikumine ning ühistranspordi kasutamine mugavad, lasteaiad asuvad mõistlikul kaugusel, on olemas võimalused toitmispausideks ja mähkmete vahetamiseks ning kõik igapäevased tegevused on võimalik teha ilma autot omamata (Williams, 2018).

Suurematel lastel on lastesõbralikus linnas erinevaid avalikke ruume ja parke, kus viibida ja erinevaid ajaveetmisvõimalusi, mille vahel valida. Neil on võimalus mängimiseks ja sotsialiseerumiseks oma naabruskonnas või linnaosas iseseisvalt, ilma täiskasvanuta, ringi liikuda. Selleks on olemas sobiv infrastruktuur, mis on piisavalt ohutu ja selliselt tajutav ka lapsevanemate jaoks.

Lastesõbralikus linnas on toimiv rohevõrgustik, turvalised rattateed ning kõnnitavad rajad, mis muuhulgas toetavad tugevama sideme loomist loodusega (Arup, 2017).

3.3 Ohutus

Laste liikumisvabadust mõjutavad mitmed elemendid nagu ajaveetmisvõimaluste valik, nende lähedus, ülekäiguraja olemasolu, lapse sugu ja vanus ning nii lapse kui lapsevanema ohutuse tajus (Arup 2017).

Lapsevanema roll lapse liikumisvabaduse reguleerijana on suur ning paljudes maailma osades on see väga tavapärane, et lapsevanemad pärsivad tugevalt laste iseseisvat liikumist ning võtavad sellega neilt võimaluse oma naabruskonnas vabalt ringi rännata ja kodulähedaste aladega kontakti luua. Lapsevanema otsust liikumisvabadust piirata mõjutab aga suuresti tema ohutuse taju – kui turvaline on elukeskkond, milles elatakse ja kui turvaline on linnaliiklus, kus laps peaks üksi toime tulema.

3.3.1 Turvaline elukeskkond

Linnaruumis turvaliselt liikumise võimalus on hästitoimiva inimeste jaoks loodud linna eeltingimus. Linnaelu edenemise seisukohalt on oluline nii kogetav kui ka kujuteldav turvalisus (Gehl, 2015, 97).

Kui parandada linnaelu selliselt, et ühises ruumis liigub jalgsi ja veedab aega rohkem inimesi, paraneb nii tegelik kui ka tajutav turvalisus peaaegu kõikjal. Teiste inimeste kohalolek näitab, et konkreetne koht on tunnistatud meeldivaks ja turvaliseks (Gehl, 2015, 98). On oluline meeles pidada, et iga linnaruumis jalakäimiseks, rattasõiduks ja viibimiseks loodav võimalus aitab tõsta turvatunnet. Viimast aitab suurendada ka orienteerumist lihtsustav hea linnaplaneering – hõlpsasti leitav otsetee sihtkohta, eriilmelised tänavad, sildid, viidad ja korralik valgustus. (Gehl, 2015)

Ehitatud keskkonna sihipärase kujundamise kaudu on võimalik ennetada kuritegevust ja vähendada kuriteohirmu (CPTED – Käsiraamat politseinikele).

Euroopa liidu poolt rahastatud projekti CPTED (kuritegevuse ennetamine ehitatud keskkonna kujundamise kaudu) raames valminud käsiraamatus tuuakse välja kuritegevuse ennetamiseks maastikukujunduses kasutatavad võimalused:

- Nähtavuse tagamine – Kõrged põõsad ja lopsaka lehestikuga puud on võimalikud pelgupaigad potentsiaalsetele kurjategijatele. Vaba aja veetmise ala planeerimisel suures elumupiirkonnas tuleks põõsasistutused kujundada selliselt, et need ei takistaks nähtavust pinkide lähedal. Kõrgemad põõsad tuleks kujundada teeradadest eemale. Puud tuleks pügada vähemalt 2,5 meetri kõrguseni ja põõsad soovitatakse pügada madalaks (1-1,2 meetrit maapinnast).
- Taimestik – Pindadel, kuhu kiputakse graffiteid tegema võib kasutada ronitaimi. Soovimatute inimeste sisenemise takistamiseks võib kasutada läbimatuid dekoratiivpõõsaid (okastega).
- Dekoratiivkillustiku kasutamine – Hoone ümbruse turvalisemaks muutmiseks võib kasutada lahtist dekoratiivkillustikku, millele astumine tekitab suhteliselt kaugele kostvat heli, mis annab märku, et teatud alal on keegi liikumas.
- Valgustus – Välisaladele tuleb kujundada piisavalt valgustust, et tagada hea nähtavus ka pimedas.
- Juurdepääsu kontroll – Hoonele või alale tuleb kujundada selge ja piiritletud juurdepääs, mis tagaks ülevaate alale ja hoonesse sisenejate ja väljujate üle ning piirab soovimatute inimeste viibimist alal.
- Hooldatus – Halvas seisus kinnisvara viitab omanikepoolsele vähesele kontrollile ning tõenäolisemale leppimisele vandalismi ja korrarikkumisega.

3.3.2 Liiklusohutus

Liiklusohutus on väga olulisel kohal linna lastesõbralikkuse seisukohalt. Igal aastal sureb 1,3 miljonit inimest sõiduteedega seotud õnnetustes. 15-29 aasta vanuste inimeste seas on see peamiseks surma põhjuseks ning 5-14 aasta vanuste laste osas on see põhjusena teisel kohal. Et seda trendi muuta, ei ole mõtet paluda autojuhtidel ega jalakäijatel teistmoodi liigelda vaid linnaplaneerijad peaksid planeerima linna ja tänavaid eelkõige just ohutust silmas pidades (Cities Safer by Design, 2015).

Artiklis „Six Road Designs Changes That Can Save Lives.“ tuuakse välja teede planeerimispõhimõtted, mis tõstavad inimesed liikluses autodest kõrgemale positsioonile ning vähendavad autode kiirust, loovad rohkem võimalusi turvaliseks tänaväiletuseks jalakäijatele ja tõstavad autojuhtide tähelepanelikkust:

- Kitsamad autoteed lühendavad teed ületades jalakäija teekonda, vähendades seejuures aega, kui nad viibivad ohus. Lisaks annavad kitsamad autoteed võimaluse luua laiemaid kõnniteid. Kitsamatel radadel on ka psühholoogiline mõju autojuhtidele – kui autojuhid tajuvad suuremat riski, siis vähendavad nad auto kiirust.
- Tõstetud ülekäigurajad ei loo ainult teele künnist vaid need tõstavad ka jalakäijad kõrgemale, annavad neile tajutava õiguse ning suurendavad võimalust, et autojuht jalakäijat märkab. Tõstetud ülekäik lihtsustab sealhulgas tee ületamist nende jaoks, kellel on raskusi liikumisega.
- Künnised vähendavad autode kiirust.
- Šikaanid, mida võib pidada ka kõnnitee laienduseks, sunnivad autojuhti hoogu maha võtma ja tähelepanelikum olema. (vt joonis 3.3.1)

Joonis 3.3.1.1 Šikaan sunnib autojuhte hoogu maha võtma

Allikas: National Association of City Transportation Officials

- Rohkem ringristmikke vähendab kokkupõrgete võimalusi, kuna autod liiguvad seal ühes suunas ning autojuhid on sunnitud oma kiirust piirama.

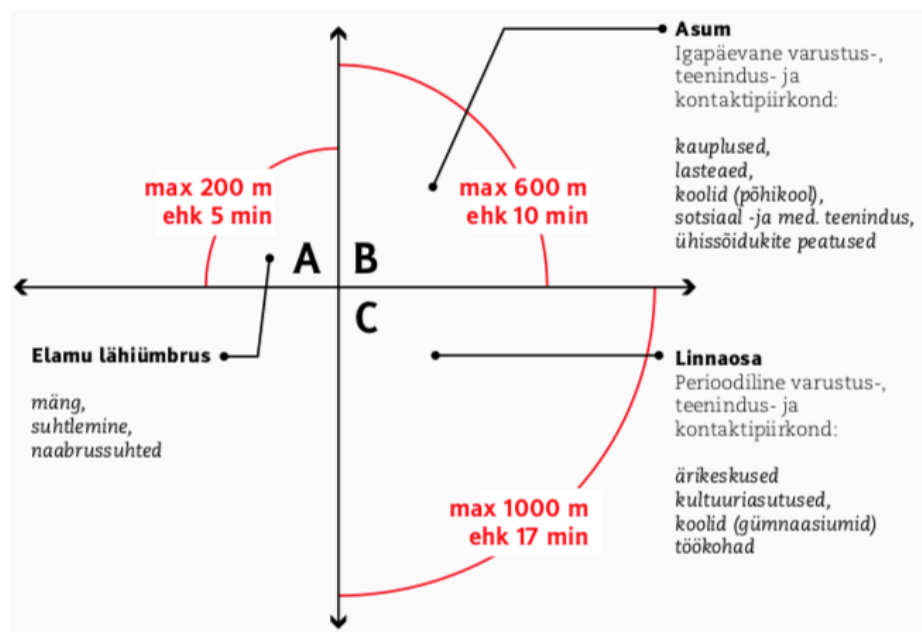
- Lühemate kvartalite abil tekitatakse juurde ristmikke, mis pakuvad jalakäijatele rohkem võimalusi ohutuks tänaväletuseks. Rohkem ristmikke tähendab ka rohkem kohti, kus autod peavad kiirust vähendama ja peatuma. Kui on juba rajatud pikad kvartalid, siis saab seda parandada kvartali keskel asuvate ülekäikude ja ohutusaartega.

3.4 Jalakäijasõbralik linnaruum

Kui soovime pakkuda lastele võimalust linnaruumis iseseisvalt ringi liikumiseks, siis on oluline, et lisaks sellele, et see oleks tajutavalt ohutu, võimaldaks see liikuda soovitud sihtkohtadesse jalgsi (mida lapsed enamasti teevad) ning pakuks sellel teekonnal ka meeldivat keskkonda.

Jalakäijatele ja jalgratturitele sobivamate linnade kujundamine eeldab kahtlemata paremaid tingimusi lastele, paremaid võimalusi eakatele ning üldiselt soodsamaid tingimusi linlaste igapäevatoimetuste seostamiseks füüsilise tegevusega. Mida paremini õnnestub üldine linnaruum inimtegevuseks ja olemiseks kohandada, seda rohkem avaneb võimalusi loome- ja kultuuritegevuseks (Gehl, 2015).

Linnaruumi parimaks ja säästlikumaks lahenduseks on linna, linnaruumi, liikluse ja liiklusvõrgustike integreeritud planeerimine. Elava linna planeerimine on inimestele hästi kättesaadavate kohtade loomise kunst, mis tegeleb seostega inimeste ja kohtade, liikumise ja linnavormi, looduse ning ehitatud keskkonna vahel. Linna välisruum peab olema inimesest lähtuvas mõõtkavas (Vt joonis 3.4.1) ja tema liikumiskiiruselt hästi tajutav (Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus).

Joonis 3.4.1 Liikumisraadiused linnaosa, asumi ja lähiümbruse tasandil

Allikas: Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus

Inimese liikumiskiruseks on tänapäeval nagu ka sajandeid tagasi umbes 5 km/h ning sellest tuleneb mugav kaugus jalgsi liikumiseks. Linna säästlikkus tervikuna suureneb oluliselt, kui suurem osa inimeste liikumisest toimub linnas rohelise mobiilsuse vahenditega – jalgsi, jalgratta ja ühistranspordiga. Selle tulemusena väheneb taastumatute ressursside kasutamise vajadus, alaneb saastatus ja müratase ning inimesed tunnevad end sellises linnas turvalisemalt (Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus).

3.5 Looduskeskkond

Palju on läbi viidud uuringuid, mis tõestavad, et looduskeskkond on oluline lapse füüsilise ja vaimse arengu, pingete maandamise ja iseseisvuse seisukohalt. Sellel on ka positiivne mõju õppimisele ja seoste loomisele ning tähelepanu kujunemisele (Karro-Kalberg, 2016).

Kui laste liikumisvabadus on vanemate poolt piiratud ja seeläbi piiratud ka ligipääs looduslikele aladele, siis piirdub paljude laste jaoks loodus pelgalt nende koduhoovi või aiaga, mille suurus ja looduslikkus sõltub suuresti planeerijatest ja planeeringutest. Kodu lähedale jäävad parkide ja põõsastega on kontakt kesine

hoolimata sellest, et need asuvad väga lähedal ja on kergesti ligipääsetavad (Freeman, van Heezik, Stein, Hand, 2015).

Et lastel säiliks linnas elades kontakt loodusega, siis on oluline, et rohealad asuksid kodule piisavalt lähedal ja nendeni jõudmine oleks tajutavalt ohutu ka lastevanemate jaoks. Lisaks peaksid rohealad paiknema võimalikult laste igapäevase teekonna läheduses või peakski olema ühendatud laste teekonnal näiteks kodunt ja kooli nii ohutus kui roheline keskkond.

Linnad peaksid seadma eesmärgiks pakkuda lastele tõhusamat ühendust loodusega läbi roheline ja tervislikuma keskkonna. Nad peaksid ka mõjutama laste igapäevast teekonda, kooli ja kodu vahel ning kodu ja noortekeskuste, parkide ning puhke- ja rekreatsioonialade vahel (Arup, 2017, 17).

3.6 Mänguruum

Elavate ja tervislike linnade kujundamiseks on tarvis piisavat tähelepanu pöörata ka eneseväljendus-, mängimis- ja sportimisvõimalustele linnaruumis. Modernistlik planeerimisteooria nõuab eraldi mänguväljakuid: „Palun mängi siin“ (Gehl, 2015, 158). Samas omavad lapsed juba loomupäraselt üksjagu leidlikkust ning fantaasiat, mille püsimiseks ja arenemiseks peaksime väliruumi loomisel panustama. On muutunud tavaks, et lastele suunatud alasid planeerides lisatakse sinna tüüplahendusena mänguväljak liumäe ja turnimisvahenditega, mõtlemata sügavamalt, et kas need on ikka need vahendid ja tegevused, millega lapsed loomupäraselt tegeleda sooviksid ning kas need soodustavad või pigem pärsivad nende arengut.

Samas, kuigi toetav füüsiline keskkond on küll vajalik, et lapsed õues mängiksid, siis ainuüksi see on ebapiisav. Oluline on see, et lapsed vajavad teisi lapsi, kellega mängida ning õuemängud on eelkõige sotsiaalsed mängud. Seega, kui ei ole kedagi teist, kes õues mängiks, siis suure tõenäosusega jätavad lapsed õue minemata. [—] Lapsed on kõige olulisem faktor, et toimuksid mängud õues. (Karsten, van Vliet, 2006)

Et mõista, mida vajavad lapsed vanusevahemikus 6-12 mängimiseks ja mis põhjusel peaksid nad parki minema, siis peaksime meenutama kohti ja tegevusi, kus ja mida meile, nende vanematele, selles eas mängida meeldis. Enamasti oli tegemist metsikute

ja korrastamata aladega, millega ei käinud kaasas kasutusjuhendit. Põnevus tuli väikestest asjadest ja vahel kohtadest, mis sisaldasid kerget ohuelementi (Cooper, C.Francis, M.Francis, 1998).

Lapsed tahavad mängida põõsastes, tallatud heinas ja mäekünkal. Peaksime sellele rohkem tähelepanu pöörama ja parkide loovmänge soodustavatesse elementidesse soojemalt suhtuma, selmet lapsed piirdeaiaga ümbritsetud plastmassist üheülbalsisse maailma lükata. Standardid ja normid on olulised, aga see ei saa olla elu sisu. Pargis puu otsa ronimine võiks olla normaalne asi, nagu ka poriloigus solberdamine. Maal me seda kõike ju lubaksime, miks siis mitte ka linnas? Mänguväljakud ei peaks olema ainult taraga ümbritsetud ja turvamatiga kaetud lapikesed parkides. Künkad ja nõlvad, kivid ja poriloigud, äärekivid ja värvilised betoonplaadid peaksid olema samuti mänguväljaku osa. (Karro-Kalberg, 2016)

Murdeealistel on avalike kohtade kasutamisega eriti probleeme, sest ühiskond ei mõista täielikult nende vajadusi. Privaatsus on tugev vajadus selle grupi puhul ja üks probleem on murdeealiste silmis, et neil on vähe kohti, kuhu minna ja mis ei oleks täiskasvanute järelvalve all. [—] Enamus kohti, mida teismelised kogunemiseks kasutavad, ei paku konstruktiivseid lahendusi ajaveetmisvõimalusteks ja neil hakkab igav – tee vandalismile on rajatud. Paljude teimeliste jaoks on vandalism lihtsalt igavuse rahuldamine (Cooper, C.Francis, M.Francis, 1998, 102).

Raamatus “People Places: Design Guidelines for Urban Open Space.” pakutakse kooliealistele ja murdeealistele lastele väliruumide planeerimiseks välja disaini kontrollnimekirja, mis arvestab nende ea iseärasustega:

Kooliealised lapsed:

- Kas mingi osa pargist on disainimata või kujundatud võimalikult looduslikuks?
- Kas eelnimetatud ala lubab kaevamist mudas, roomamist läbi põõsaste jms?
- Kas pargi topograafia pakub nii reljeefset kui tasast maapinda?
- Kas on võimalus veega mängimiseks, eelistatult läbi loodusliku lahenduse?

- Kas madala võraga puud on istutatud sel viisil, mis pakuks oma võradega ja puude ümbrusega erinevaid mänguvõimalusi?
- Kas looduslikud elemendid nagu näiteks palgid ja rahnud on sobitatud oma mängupotentsiaaliga pargi disaini?
- Kas lahenduses on eelistatud liikuvad vahendid ja vahendid, mis nõuavad füüsilist pingutust ja väljakutseid?
- Kas kõik elemendid vastavad ohutusstandarditele?
- Kas on keegi, kes peab pargi inventari üle järelvalvet?
- Kas on kaalutud võimalust hoida püsivalt pargis mõnda töötajat, kes tegeleks rekreatsiooniga?

Teismelised:

- Kui piirkonnas on arvestatav teismeliste populatsioon, siis kas on loodud potentsiaalne ajaveetmiskoht nii jalgsi kui autoga liiklejatele?
- Kas on olemas hea visuaalne kontakt möödujate ja teismeliste vahel, kes ala kasutavad?
- Kas teismeliste ajaveetmise piirid on selgelt defineeritud?
- On seal istumiskohti vähemalt viiele kuni seitsmele inimesele konkreetsetes ajaveetmiskohas?
- Kas eelnimetatud ala paigutus on lähedal parklale, mis võimaldaks ühineda grupiga ka autoga tulijal?
- Kas parki on rajatud mõned privaatsed alad paaridele ja gruppidele, kes soovivad teiste silme alt varjuda?
- Kas alal on laudu ja prügikaste, et lähedalasuv kool saaks seal korraldada välitunde?

3.7 Lahendusi linna lastesõbralikkuse parandamiseks

Iga linn on erinev. Erinevad on majanduslikud võimalused, poliitika, inimesed, kultuur, loodus jne. Nendest teguritest sõltub ka see, milliseid meetmeid kasutada linna lastesõbralikkuse parandamisel ja kui suurtest või väikestest muutustest alustada. Kui suurte muudatuste elluviimine on enamasti keerulisem, siis alustuseks on olemas ka hulk lihtsamaid võimalusi, mis peaksid olema kohandatavad iga linna jaoks ning millest võivad õnnestumise korral välja kasvada suured muutused.

Rahvusvaheline projekteerimisettevõtte Arup avaldas 2017. aasta detsembris raporti „Cities Alive. Designing for urban childhoods.“, milles on soovitatud järgmisi tegevusi, mille rakendamine aitaks parandada laste infrastruktuuri:

- Alad, mis on sobivad kasutamiseks erinevatele põlvkondadele – võivad muutuda kogukonna keskuseks ja suurendada suhtlust vanade ja noorte vahel.
- Kogukonna aiad – pakuvad füüsilist ja arendavad tegevust väliruumis ning annavad võimaluse põlvkondadevaheliseks sotsialiseerumiseks.
- Mängutänavad – keelates ajutiselt läbiv autoliiklus, antakse kogukondadele võimalus kasutada ruumi mõnel teisel otstarbel.
- Mängitavad ruumid – vaadates kaugemale ruumi tavapärastest funktsioonidest tasuks proovida harjumuspärastest erinevate lahenduste kasutamist, mis pakuksid tegevusi peredele ning võimaldaksid neil rohkem ühiselt aega veeta.
- Multifunktsionaalne roheline infrastruktuur – ruumi kasutus mitmel otstarbel. Näiteks sademeveepargid, mis pakuvad erinevaid mänguvõimalusi nii märja kui kuiva ilmaga.
- Lõbusad kohtumised – igapäevased teekonnad ja tegevused on võimalik muuta põnevamaks esitledes avalikus kohas kunsti või muutes bussipeatused kutsuvalt mänguliseks.
- Metsikud kohad – tühjana või alakasutuses olevate kohtade kohandamine selliselt, mis võimaldaks nende kasutuselevõttu ning looduse tagasitoomist

kogukonda. Näiteks istumisvõimaluse või valgustuse lisamine või mõne ajaveetmisvõimaluse pakkumine.

- Mitmeotstarbelised alad – koolide ja teiste ühiskondlike hoonete läheduses asuvate ruumide kasutamise võimalus väljaspool tavapäraseid tööaegu. Näiteks spordiväljakud.
- Kultuuri- ja ajaloopärandiga kohad – on võimalik hästi planeeritud konserveerimisega muuta osaks mängulisest linnaruumist.
- Ehitusplatsid – annab võimaluse kohalikule kogukonnale läbi ühise kunstiprojekti luua midagi, mis aitaks varjata ehitusplatsil toimuvat.
- Omandivorm – kaasates eraettevõtjaid on võimalik pakkuda avalikus ruumis aktiivseid tegevusi, mis toodsid tänavale liikumist ning vähendaksid muuhulgas kuritegevust ja hoolduskulusid.
- Jalakäijate eelistamine – eemaldatakse või rahustatakse autoliiklus, et luua turvaline keskkond igapäevasteks tänavamängudeks ja inimeste sotsialiseerumiseks.
- Liiklusmeetmed – värvilised ülekäigurajad ja jagatud tänavaruum muudavad autojuhi jalakäijate suhtes tähelepanelikumaks.

3.8 Näiteid maailmast

3.8.1 Rotterdami (Holland) linna metsikud võimalused lastele

2006. aastal hinnati Rotterdami, kui kõige ebaatraktiivsemat linna, kus üles kasvada. Alates sellest ajast on linn investeerinud 15 miljonit eurot, et muuta Rotterdam lastesõbralikuks linnaks. Muuhulgas muudeti linna metsapargis asuv lage ala looduslikuks mänguväljakuks, mis annab lastele võimaluse struktureerimata mängudeks. Lapsed saavad nautida metsiku ruumi bioloogilist mitmekesisust, ehitada onne, parvetada, teha lõket ja matkata (vt Joonis 3.8.1.1). Seda ala külastab igal aastal 35 000 inimest (Laker, 2018).

Joonis 3.8.1.1. Rotterdami metsik linnapark Natuurspeeltuinen De Speeldernis

Allikas: Laker, 2018

3.8.2 Bogota (Colombia) ohtlike alade nähtavale toomine

Endine Colombia pealinna Bogota linnapea Enrique Penalosa alustas kakskümmend aastat tagasi tööd, et muuta linna avalikud ruumid meeldivamaks. Ta muutis kiirbussidega linna ühistranspordisüsteemi, rajas rattateid ning 1200 parki ja mänguala.

Bogota ühes vaeseimas linnaosas, kus oli kõrge kuritegevuse tase ja vähe rohealasid, kaasati kohalik kogukond, et leida ja nähtavaks teha just laste jaoks kõige ebatavalisemana tajutavad kohad. Märgistamiseks piirkondi lasteaia, kooli ja pargi ümbruses, kasutati värve ja istikuid (vt Joonis 3.8.2.1). Sama tegevust plaanitakse korrata ka teistes linnaosades (Laker, 2018).

Joonis 3.8.2.1 Kohalikud lapsed Bogota tänavaid värvimas

Allikas: Laker, 2018

3.8.3 Vancouveri (Kanada) linna peresõbralikud kinnisvaraarendused

1990. aastatel hakkas Vancouveris kehtima peresõbralik eluasemepoliitika, mis on ajavahemikus 2001-2011 kahekordistanud kesklinnas elavate laste arvu. Linna poolt on kehtestatud elamuarenduste rajamiseks juhised, mille kohaselt tuleb planeerida elamute juurde hoiustamiskohad lastevankritele ja mängualad, peredele sobivad korterid tuleb planeerida alumistele korrustele ning sinna peab paistma loomulik valgus. Lisaks peab olema lastel võimalik mängida õues vee ja liivaga. Elamuarendused peavad asuma poole miili raadiusel koolidest, lasteaedadest ja toidupoeist ning nendeni peavad viima turvalised kõnniteed (Laker, 2018). (vt Joonis 3.8.3.1)

Joonis 3.8.3.1 Vancouveri peresõbralikud elamuarendused

Allikas: Laker, 2018

3.8.4 Barcelona (Hispaania) superkvartalid

Barcelona on arendamas uut strateegiat, mis keelab autoliikluse nn *superblocki* ehk üheksast kvartalist koosneva elamukvartalite sees. Strateegia eesmärk on anda sõiduautode poolt kasutatav ruum tagasi inimestele ja jalgratturitele, samas lubades seal liigelda ka ühistranspordil (Bravo, 2018).

Ruudukujuliste superkvartalite, mille küljed on 400 meetri pikkused, sisetänavad muutuvad kohalike elanike alaks, kus suurendatakse rohelasid ning pakutakse võimalusi puhkuse ja erinevate tegevuste jaoks. Projektiga loodetakse vähendada õhusaastet, parandada turvalisust ning edendada aktiiveid eluviise ja sotsiaalset läbikäimist (Arop 2017).

Joonis 3.8.4.1 Barcelona superkvartali siseelu

Allikas: Bravo, 2018

3.9 Põhja-Tallinna linnaosa lastesõbralikkus

Põhja-Tallinna linnaosa moodustavad kolm piirkonda: Kalamaja, Pelgulinn ja Kopli, mis on väga eriilmelised nii oma ajaloo, arhitektuuri, kui ka kultuurilise tausta ja imago poolest. Linnaosa lastesõbralikkus on seetõttu varieeruv ning sõltub suuresti konkreetsest piirkonnast.

Põhja-Tallinna arengukavas 2014-2018 on välja toodud, et aastatega on linnaosas suurenenud noorimate vanuserühmade arvukus ning lapsi ja noori on vaid pisut vähem kui keskealisi. Antud andmete valguses tuleks linnaosal tulevikus oma lastesõbralikkusele kindlasti veelgi rohkem tähelepanu pöörata.

Hinnates Põhja-Tallinna lastesõbralikkust, on positiivne, et piirkonnas on palju rohealasid, lähedal on meri pika rannajoonega ning linnaosas on kaks avalikku suplusranda. Linnaosa arengukava kohaselt moodustavad Põhja-Tallinna

territooriumist u 12% pargid ja haljasalad, mille hulgas on ka Merimetsa looduskaitseala ja Paljassaare linnukaitseala.

Kuigi linnaosas on lisaks mitmetele rohealadele ka üksjagu mänguväljakuid, siis on nende puhul enamasti tegemist nõ tüüplahendustega, mille reaalne sihtgrupp on suhteliselt kitsas, ehk peamiselt lasteaiaaegsed lapsed. Looduslikke mängualasid otseselt rajatud ei ole ning samuti on vähe võimalusi välitegevusteks kooliealistele noortele.

Kuigi linnaosas on üksjagu kõnni- ja jalgrattateid, siis ebapiisavad kergliiklusteede ühendused linnaosa sees ei soosi rattaga või jalgsi liikumist. Niisamuti ei soosi seda piirkonniti ka kõrvaltänavate kõnniteede olukord. Näiteks Pelgulinna ja Kalamajas on veel palju kõnniteid, mis on väga kitsad ja kus on keeruline liikuda lapsevankriga või väiksematel lastel ka jalgrattaga.

Lastesõbralikkuse seisukohalt on kindlasti positiivne, et linnaosas on mitmeid koolelasteaedu, mis asuvad kohalike elanike jaoks jalutuskäigu kaugusel. Samuti on positiivne, et aastal 2017 avati Põhja-Tallinnas Sõle Spordikeskus, mis pakub erinevaid treeningvõimalusi ning muuhulgas ka ujumisvõimalusi.

Linnaosa arengukava kohaselt on õhukvaliteet linnaosas aastatega paranenud, kuid liikluse müra ületab suuremate teede ääres piirataseme nii öösel kui päeval. Autoliiklus ja sellest tingitud probleemid saavad olema linnaosale väljakutseks ka veel pikemas perspektiivis – kuidas vältida ummikuid linnaosa piiril, kui linnaosa elanike arv on kasvamas ning kuidas lahendada autostumisest tingitud parkimisprobleeme. Kuigi olukorda võiks leevendada suurem ühistranspordi kasutus, siis seda pärsib osalt kehv ühendus teiste linnaosadega ning ka Tallinna ühistranspordi vähenenud atraktiivsus linnaelanike jaoks. Positiivne on aga siinjuures linna plaan pikendada tulevikus Koplisse suunduva trammiliini haru mööda vana kitsarööpmelise rongitee tammi praktiliselt Stroomi rannani.

Põhja-Tallinna kuritegevuse näitajad langevad arengukava kohaselt kokku Tallinna keskmisega. Linnaruumi heakord ja turvalisus sõltuvad linnaosas suuresti piirkonnast. Kuna linna sotsiaalasutused on koondunud paljuski Koplisse, siis koonduvad antud piirkonda ka riskirühma kuuluvad kodanikud, mis mõjutab omakorda ka selle piirkonna inimeste turvatunnet. Kuna tänasel päeval tegeletakse aktiivselt Kopli

liinide, ehk varasemalt kõige probleemsema piirkonna, arendusega, siis võime suure tõenäosusega lähitulevikus näha, kuidas vaid mõned aastad tagasi tajutavalt ebaturvalisest alast saab peagi perede seas populaarne ja lastesõbralik piirkond.

Üldiselt on Põhja-Tallinn elukohana hinnatud piirkond ning seda kindlasti ka lastega perede seas. Kuigi linnaosa on pigem lastesõbralik, siis kindlasti on veel piirkondi ja ka valdkondi, kus seda arendada. Positiivne on seejuures, et nii linnaosa valitsus kui selle elanikud tegutsevad pidevalt ja aktiivselt selle nimel, et piirkond muutuks elukeskkonnana veelgi paremaks ning seda nii suurte kui väikeste inimeste jaoks.

4 PROJEKTALA ANALÜÜS

4.1 Asukoht

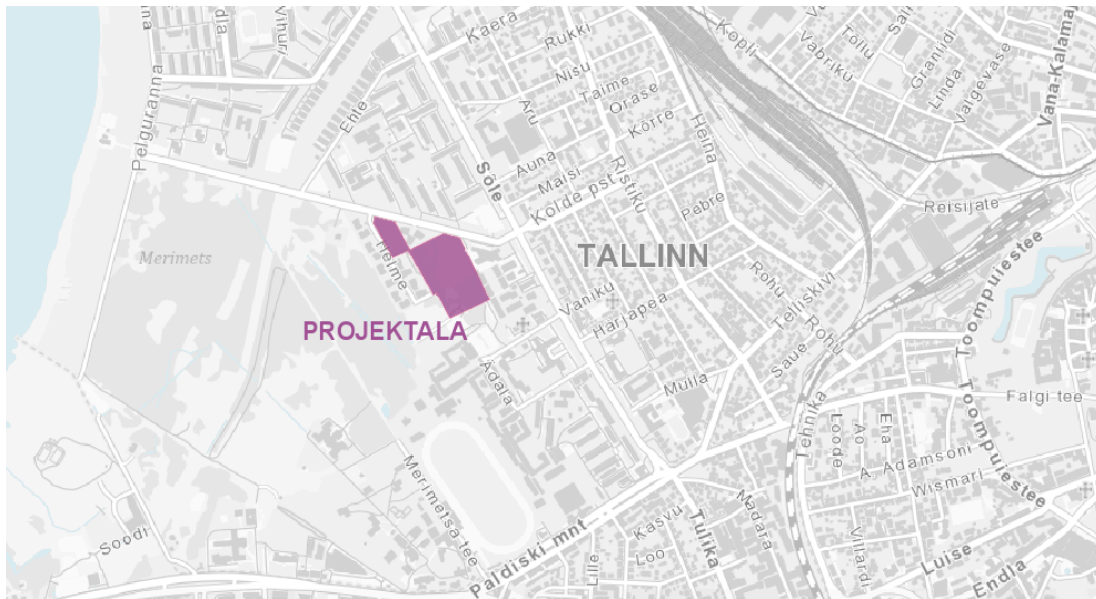
Projektala suurus on 50 810 m² ja see asub Põhja-Tallinna linnaosas, Pelgulinna asumil lääneservas (vt Joonis 4.1.1). Kuigi ala asub Pelgulinna, paikneb see Merimetsa ja Pelguranna asumite vahetus läheduses ning on viimastega tihedalt seotud.

Joonis 4.1.1 Projektala asukoht Põhja-Tallinnas

Allikas: Autori koostatud

Projektala piirneb põhja poolt Kolde puiesteega ja lääne poolt Helme tänavaga, alast idasse jääb Sõle tänav. Nii projektalal kui selle vahetus ümbruses asub mitmeid korterelamuid. Lisaks on läheduses kool, lasteaed, toidukauplused, politsejaoskond, meditsiinasutused ja kirik. Projektalast läände jääb Merimetsa roheala kaitseala ja Stroomi rand. (vt Joonis 4.1.2)

Joonis 4.1.2 Projektala paiknemine Pelgulinna

Allikas: Maa-ameti geoportaal; autori koostatud

Töös käsitletav hala hõlmab kahte katastriüksust (vt Joonis 4.1.3):

78408:803:0075 – Kolde pst 67a, riigiomand, ühiskondlike ehitiste maa, 38456 m2)

78408:803:0097– Helme tn 18, munitsipaalomand, ühiskondlike ehitiste maa, elamumaa 50%, 5713 m2)

Joonis 4.1.3 Töös käsitletavad katastriüksused

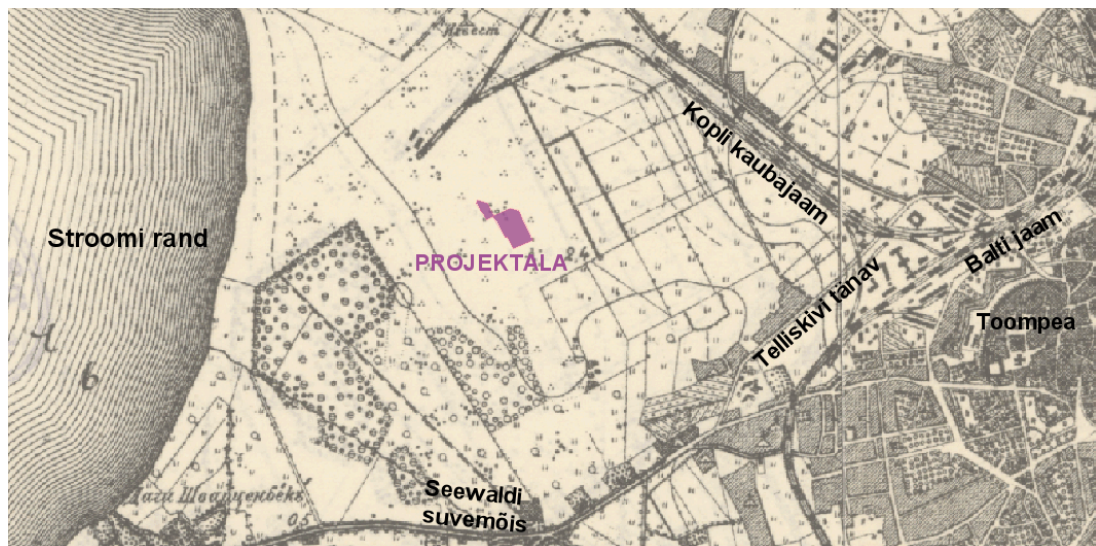
Allikas: Maa-ameti geoportaal; autori koostatud

4.2 Ajalooline kujunemine

Pelgulinna ja käsitletava projektala kujunemine on tihedalt seotud ümbritsevate asumite nagu Kalamaja, Kopli, Merimetsa ja Pelguranna ajaloo, mistõttu on ala ajaloolise kujunemise puhul käsitletud ka ümbritsevate asumite ajalugu.

Pelgulinna kui asumi ajalugu ulatub ligikaudu 150. aasta kaugusele. Oma niiskete ja väheviljakate maade tõttu ei olnud Pelgulinna pikka aega inimeste jaoks kõige sobivam elukeskkond ning seetõttu on see teistest lähedalasuvatest asumitest tunduvalt noorem. Tõuke hoonete ja aedade rajamiseks nendele savistele aladele andis alles Balti Raudtee peatehase rajamine Telliskivi tänava piirkonda 1870. aastal (Nerman, Lõhmus 2013).

Tihedam hoonestus paiknes 19. sajandil praeguse Paldiski maantee ääres Merimetsa asumis. Sellest ajast pärineb ka Merimetsa ehk Seewaldi suvemõis, mis kuulus Samuel Reinhold Winklerile, millest tuntakse seda ka kui Winkleri suvemõisa. (Nerman 2000) Winkleri kinnistul olid juur- ja puuviljaaiad ning suur heinamaa ja allee, mis suundus Stroomi randa. Suvemõisa hilisem omanik kinkis selle Eestimaa Vaimuhaigete Hoolekande Seltsile, kes rajas sinna vaimuhaigla. 1913. aastaks paiknes 14,6 hektarilisel haigla territooriumil neli ravikorpust ja arsti elamu ning avar metsapark, mis ulatus rannani (Nerman, Lõhmus 2013). (vt Joonis 4.2.1)

Joonis 4.2.1 1899.a Veel hõredalt asustatud Pelgulinna ja ligikaudne projektala paiknemine Kopli kaubajaama, Stroomi ranna ja Seewaldi suvemõisa vahelisel maa-alal

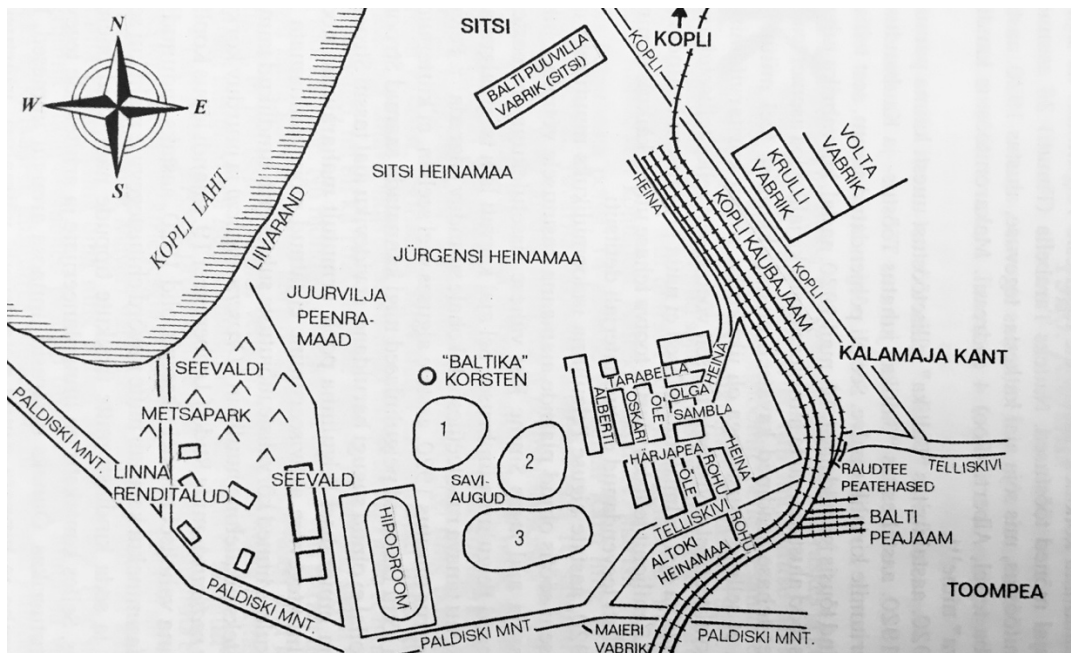
Allikas: Maa-ameti geoportaal; autori koostatud

Esimese maailmasõja aastatel Pelgulinna kasv peatus ning ümbruse heakord halvenes. Elanikel puudusid vahendid elumajade remontimiseks ning olude sunnil suurenes loomapidamine ja linnaosa ümbritsevatele aladele tekkis senisest rohkem aiamaid. Stroomi ranna poole jäävat metsa laastasid nii küttepuiduses Pelgulinna elanikud kui ka tulekahjud (Nerman 2000).

1920. aastad olid Pelgulinna arengus küllaltki olulised. Kui kümnendi alguses laastati Stroomi metsa ja seni söötis olnud platse hakati kasutusele võtma aiaaana, siis kümnendi keskel rajati suhteliselt lühikese ajaga piirkonda mitu uut tänavat. Näiteks 1924. aastal valmis Kolde tänav, 1925. aastal Nurme (Maisi) tänav, 1926. aastal Kolde puistee ning Kõrre ja Saue tänavad. Lähedusest olid selleks ajaks kadunud endised heinamaad, mis olid üles küntud ning sinna kapsaid, kaalikaid ja kartuleid kasvama pandud. Aastakümne lõpul võeti kasutusele ka Stroomi raba alad, kus Pelgulinna elanikud köögivilja kasvasid. Pelgulinna tagamaadele tekkis ka talu moodi majapidamisi, millest üks paiknes Sõle tänavast mere poole, praeguse Pelguranna linnaosa piirimail. Üksiku väikese maja ümbruses laiusid juurviljapõllud ja heinamaad. Kuigi Pelgulinna oli endiselt töölislinaosa, toimusid siin olulised muutused ka elanike koosseisus ning suure korterikriisi tõttu asusid siia elama paljud neist, kes varem Pelgulinna kuuldagi ei tahtnud (Nerman 2000).

Aastatel 1923- 1926 rajati Pelgulinna ka väikekorteri ehitamise ühingu „Oma kolle“ poolt asum, mis püstitati Kolde puisteele Herbert Johanson ja Eugen Habermanni 1922. aasta projekti järgi ning mida peetakse kõige klassikalisemaks 1920. aastate arhitektuuris traditsionalismi näiteks. „Oma kolle“ elamud on ühtlasi ühed esimesed ridamajad Eestis, ehkki äratuntavalt sellised on tänasel päeval vaid kaks viimast (Kalm 2002).

1920. aastatesse jääb ka Tallinna Hipodroomi rajamine Pelgulinna äärealale (vt Joonised 4.2.2, 4.2.3 ja 4.2.4), kuhu Tallinna Hipodroomi Selts ostis 1922. aastal 16,5 hektari suuruse krundi. Esimesed võistlused peeti Hipodroomil 25. novembril 1923. aastal. (Nerman 2000) Tänapäeval on varasemast hoonestusest säilinud vaid üks 1938. aastal valminud tallidest. Esialgselt hoonestusest hävis sõja ajal restoranihoone ning 1961. aasta tulekahjus tribüün ja kontorihoone (Täll 2013).

Joonis 4.2.2 Tallinna Hipodroom Pelgulinna asumi äärealal 1920. aastatel

Allikas: Nerman, 2000

Joonis 4.2.3 Tallinna Hipodroom

Allikas: Tallinna Linnamuuseum

Joonis 4.2.4 Tallinna Hipodroomi fassaadivaade

Allikas: Eesti Arhitektuurimuuseum

Tänapäeval plaanib Arendaja Alfa Property OÜ rajada Hipodroomi ligi 19-hektarilisele alale elurajooni. 2011. aastal kehtestatud detailplaneering näeb ette, et aadressile Paldiski maantee 50 ehitatakse kahe- kuni 13-korruselised hooned. [—] Lisaks kortermajadele tulevad piirkonda ka büroopinnad, lasteaed-perekeskus, spordikeskus jpm. Taristu rajamisega tahab Alfa Property juba järgmisel aastal peale hakata. [—] Kogu arendus peaks valmis saama viie kuni kümne aastaga (Koppel 2018).

Pelgulinnast lääne suunda, Merimetsa ja Pelguranna asumite alal, paikneb Stroomi rand, mis muutus 1920. aastate keskel populaarseks suvituskohaks. Tuhanded inimesed, kellel puudus aeg ja võimalus sõita linnast kaugemale, tulid sinna nädalavahetuseks puhkama (Nerman 2000). (vt Joonis 4.2.5).

Joonis 4.2.5 Stroomi rand

Allikas: Eesti Rahva Muuseum

Stroomi ranna nimi tuleb Bengt Fromhold Strohmi poolt 19. sajandil rajatud kõrtsi nimest, mille asukohaks jääb praegu hoopis Haabersti linnaossa Mustjõe asumisse Paldiski maantee äärde. Kuna kõrtsi juurest viis tee Merimetsa asumi kohale jääva supelrannani, siis hakkas rahvas viimast Stroomi rannaks kutsuma (Juske 2017).

1920. aastatel muutus populaarseks ka Stroomi randa viiva tee lähedusse jäänud heinamaa, millest sai seltskondade grüünetamiskoht. Siin-seal olid puude vahele kiiged pandud ning metsaserval paiknesid toiduputkad. Salaja müüdi ka lahtist viina. Ranna väärtust kahandas aga reostus, mis oli tingitud nii loomade karjatamisest rannalähedasel alal, kui ka Stroomi randa suundunud mustaveekraavidest, mis tõid merre suubumiskoha ümbrusse paksu kihi kõikvõimalikke setteid (Nerman 2000).

1930. aastatel hakati suurt tähelepanu pöörama linnaosa heakorrale ja ümbruskonna kaunistamisele. Pelgulinna tegutses 1934. aastast elujõuline Pelgulinna Ranna Heakorra ja Kaunistamise Selts. Pelgulinna rannaaladel ja metsapargis tehti seltsi juhtimisel suuri ehitus- ja korrastustöid ning seltsi eestvedamisel ehitati 1933. aastal autode jaoks Paldiski maanteelt Stroomi randa suunduv Merimetsa tee (vt Joonis

4.2.6). 1934. aasta talvel pikendati ka Kolde puisesteed Stroomi rannani (vt Joonis 4.2.6) ning 1936. aasta sügisel rannajooneni (Nerman, Lõhmus 2013).

Joonis 4.2.6 1936. aasta Eesti topograafiline kaart. Stroomi randa viivad Merimetsa tee ja Kolde puiestee

Allikas: Maa-ameti geoportaal; autori koostatud

Aastatel 1935-1936 ehitati Stroomi randa Pelgulinna Ranna Heakorra ja Kaunistamise Seltsi algatusel Anton Soansi projekti „P.R.P“ järgi rannahoone koos kahekorruselise einelauahoone ja tiibhoonega ning rannavalvuri elamu (vt Joonis 4.2.7). Rajati ka supelsild ning riietusruumid, kabiinid ning kiiged. 1937. aastal valmis rannahoone teine tiib ja 1938. aastal lisandus muusikapaviljon. Juba 1938. aastal jäi rannahoone kitsaks ja tuli ehitada uus tiibhoone, kuhu mahtus 700 inimest. 1939. aastal laiendati samuti rannahoone baariruumi ja kööki ning suurendati rannakabiinide arvu. Samal aastal rajati ka Seewaldi metsa paviljon, kus võis korraga viibida 200 inimest. Rannas asunud paviljon hävis tulekahjus 1949. aastal, rannahoone ja riietuskabiinide hoone mõni aeg hiljem. 1990. aastatel, kui asuti ranna-ala korrastama, ehitatai ka uus, tänaseni säilinud, rannahoone (Juske 2017).

Joonis 4.2.7 Stroomi ranna rannahoone

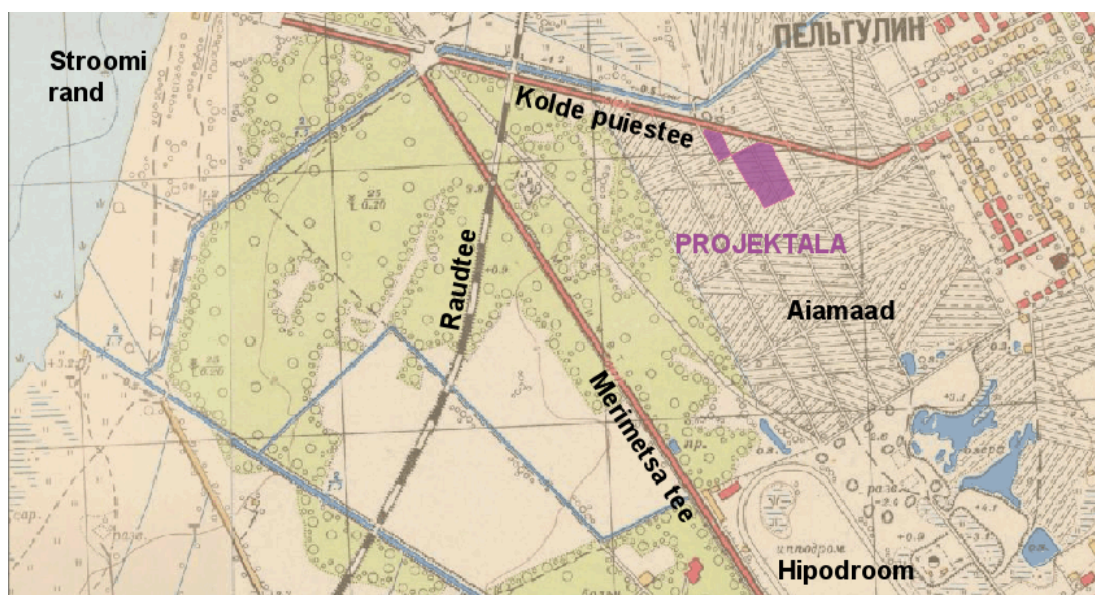
Allikas: Juske, 2017

1930. aastatel võttis Pelgulinna märksa organiseerituma ilme ka spordikultuur ning 1932. aastal registreeriti Pelgulinna haridus- ja spordiselts “Visadus”, mille tegevuspiirkonnaks oli Paldiski maantee, Kopli kaubajaama, Balti Puuvillavabriku, Stroomi ranna ja Hipodroomi vaheline ala. Tegeleti näiteks jalgpalli, poksi, maadluse, murdmaajooksu, lauatenise ja jalgrattasõiduga. Jalgpallis tuli “Visadus” 1932. aastal poiste spordiliidu meistriks ja nii mõnigi poiss nende meeskonnast mängis hiljem Eesti koondises (Nermann 2000).

1930. aastate lõpuks oli Pelgulinna maastik sinna rajatud aiamaade tõttu oluliselt muutunud ning “Baltika” korstnast Balti puuvillavabrikuni ulatus aedlinnak. Endine Stroomi raba oli muutunud kultuurmaaks, kus kasvasid hästi nii kartulid kui maasikad. Leidus ka neid, kes katsetasid oma aiamaal viinamarjade kasvatamist. Paljudel kruntidel kasvasid lilled ja ilupõõsad ning igal krundil oli väike putka. Mõnel ka triiphoone (Nerman 2000).

1940. aastate teises pooles, peale II maailmasõda, hakkas Nõukogude riik, vastupidiselt oma tollasele ideoloogiale, toiduainete nappuse tõttu propageerima

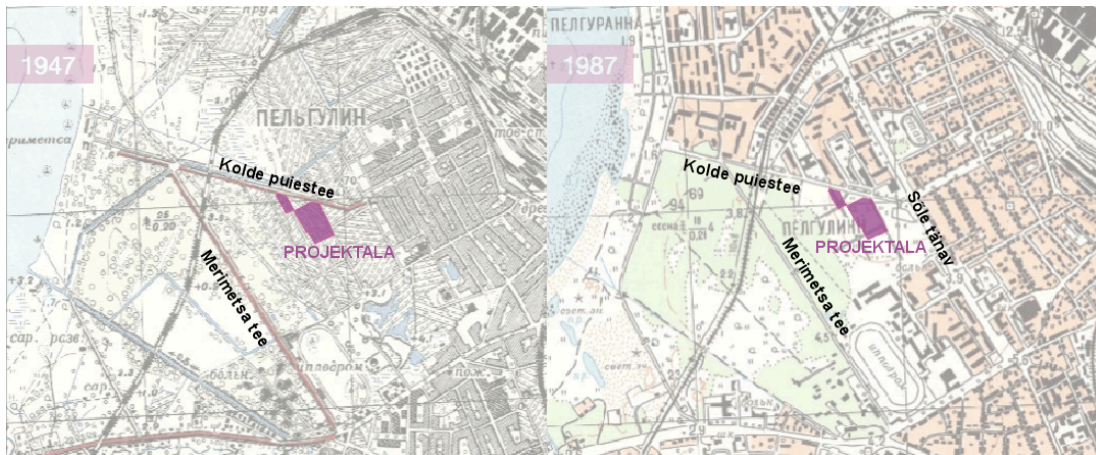
eraaiapidamist. Pelgulinna kandis asus Tallinna suurim juurviljaaed, mis ulatus mõlemal pool Stroomi randa suunduvat Kolde puistee pikendust kuni Hipodroomini ja Balti Manufaktuurini. Sõle tänava äärest ulatusid mõnedki krundid peaaegu mereni välja. Aiamaade vahelt kulges aga läbi II maailmasõja ajal Nõukogude sõjaväe poolt rajatud Koplast Astangu ladude juurde ulatuv raudtee, mis võeti üles 1990. aastate alguses (Nerman 2000). (vt Joonis 4.2.8)

Joonis 4.2.8 1946. aasta Nõukogude Liidu topokaart. Juurviljaaiad Pelgulinna ja Nõukogude sõjaväe rajatud raudtee

Allikas: Maa-ameti geoportal; autori koostatud

Sõle tänav sündis umbtänavana vahetult enne Teist maailmasõda kui Paldiski maantee nurgast Kopli poole kerkis neli Tallinna-tüüpi kortermaja. Paldiski maantee ise oli toona poole kitsam. Linnast välja siirduva sõidurea kohal Sõle tänava hipodroomipoolsel ristil asus paekivist hoones kartongivabrik, mida rahvasuus tordivabrikuks kutsuti. [—] 1953. aastal rajati Sitsi tänavast Kopli tänavani admiral Stepan Makarovi tänav koos uhke stalinistliku hoonestusega. Toona Pelgulinna Söödi tänavas elanud Tõnu Vennikas on meenutanud oma lapsepõlve: Sõle tänava alguses kuni Kolde puisteeni laius siis suur stiihiline prügimägi, hõlmates ka tänase sünnitusmaja ala kuni metsani. Pelgulinna gümnaasiumi kohal asusid aga vanad saviaugud, kust oli saanud toorainet sealne tellisevabrik. Saviaukudes sai ujumas käija. [—] Sõle ja Makarovi tänav ühendati 1968. aastal ning nimetati Karl Marxi puisteks. 1990. aastast kannab see pikk ja lai tänav taas Sõle nime. Tänavahoone on pärit suures osas aastatest 1950 - 1980 (Juske 2013). (vt Joonis 4.2.9)

Joonis 4.2.9 Muutused piirkonna hoonestatuses 40. aasta jooksul

Allikas: Maa-ameti geoportaal; Autori koostatud

1950. aastate keskel tõi otsus siirduda ühiskorteritelt iga pere omaette korterile kaasa tõelise pöörde elamute tüüpprojekteerimises. Üleliidulise elamuehituse arendamise otsuse järel võeti ka Eestis 1957. aastal vastu määrus likvideerida 12. aastaga korteripuudus. Selleks tuli juurde ehitada tohutu kogus kortereid, millest kolmandik pidi paiknema pealinnas. Kui 1961. aastal anti käiku Tallinna elamuehituskombinaat, suurennes järsult kortermajade tööstuslikkus (Kalm 2002).

Järgnevatel aastakümnetel rajati Pelgulinna Gümnaasiumi ja Hipodroomi vahelisele jätmaale nn Sõle-Ädala mikrorajoon ning Kolde puiestee ja Ehte tänava piirkonna paneelilamurajoon (vt Joonis 4.2.10). Räägiti palju ka uute hoonete ehitamisest sajandi alguse puitmajade asemele, kuid see ei olnud tellijale (kes pidi lammutatavate majade elanikele uusi kortereid andma) ega ehitajatele kasulik. Seepärast jäeti puitasumitesse ehitamine määramatusse tulevikku (Nerman 2000).

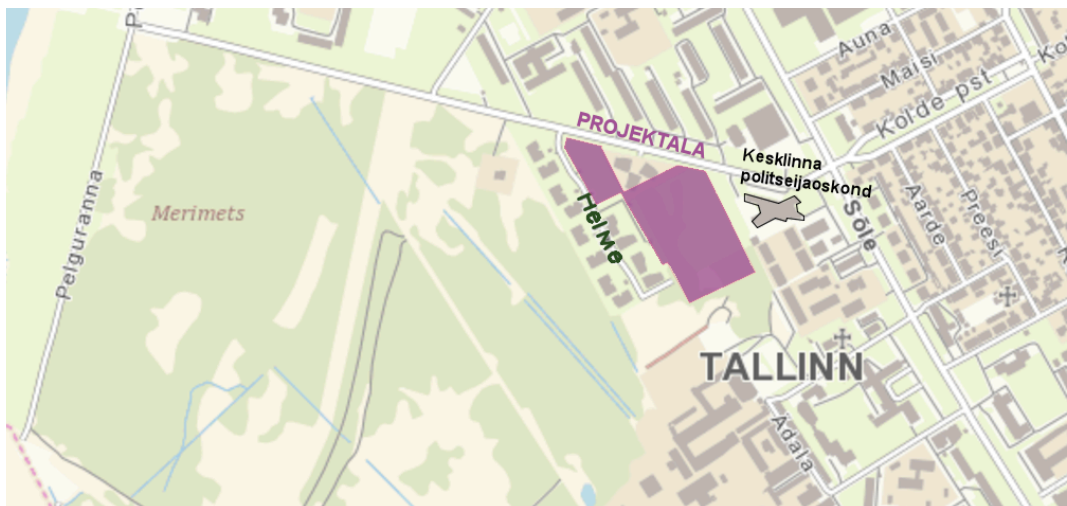

Joonis 4.2.10 Pelgulinna 1960-61. Taustal Sõle tänava, Kolde puistee ja Ehte tänavate vahele jäävad paneelmajad.

Allikas: Eesti Arhitektuurimuuseum

1950. aastate lõpus ei vallutanud tüüpprojektid mitte ainult elamuehitust, vaid neid loodi rohkesti ka paljude teiste hooneliikide jaoks. Nende aastate kuulsaim koolimaja oli Mulla tänavale ehitatud kunstikallakuga Tallinna 46. keskkool (tänapäeval Pelgulinna Gümnaasium), mis ei kuulunud küll ametlikult tüüpprojektide hulka, kuid leidis siiski kordamist. Mulla tänava koolimaja muutis aga eriliseks Udo Ivaski spetsiaalselt loodud värvilahendus, mis püüdis sobitada värve vastavalt funktsioonile (Kalm 2002, 338). Tallinna 46. Keskkool alustas õppetööd 1960. aastal ning 1980. aastal valmis selle kõrval Tallinna Mööblimaja (Nerman, Lõhmus 2013).

Uuel sajandil on projektala ümbrusesse lisandunud mitmeid uusarendusi, toidukauplusi ja Kesklinna Politseijaoskonna hoone. Tallinna Linnavolikogu otsusega rajati Helme tänav, kuhu äärde ehitati järgneva kümne aasta jooksul 12 korterelamut ja Kesklinna Politseijaoskond Sõle tänava ja Kolde puistee nurgale (Pelguranna puhkeala – Merimetsa piirkonna detailplaneeringu osaline kehtestamine..., 2004). Kuigi sama otsuse kohaselt oli linnal plaanis rajada antud töös käsitletavale alale ka keskkonnaministeeriumi kuni kolmekorruselise büroohoone ja spordikeskus koos parklaga, ei ole seda vahepealsete aastate jooksul juhtunud. (vt Joonis 4.2.11)

Joonis 4.2.11 Uuel sajandil rajatud Helme tänav ning selle äärde ehitatud hooned. Töös käsitletavale projektalale planeeriti 2004. aastal Keskkonnaministeeriumi büroohoone rajamist.

Allikas: Maa-ameti geoportaal; autori koostatud

4.3 Maakasutus

Projektala ümbritseval alal on valdav osa üldkasutatav maa, teemaa ja elumumaa. (vt Joonis 4.3.1).

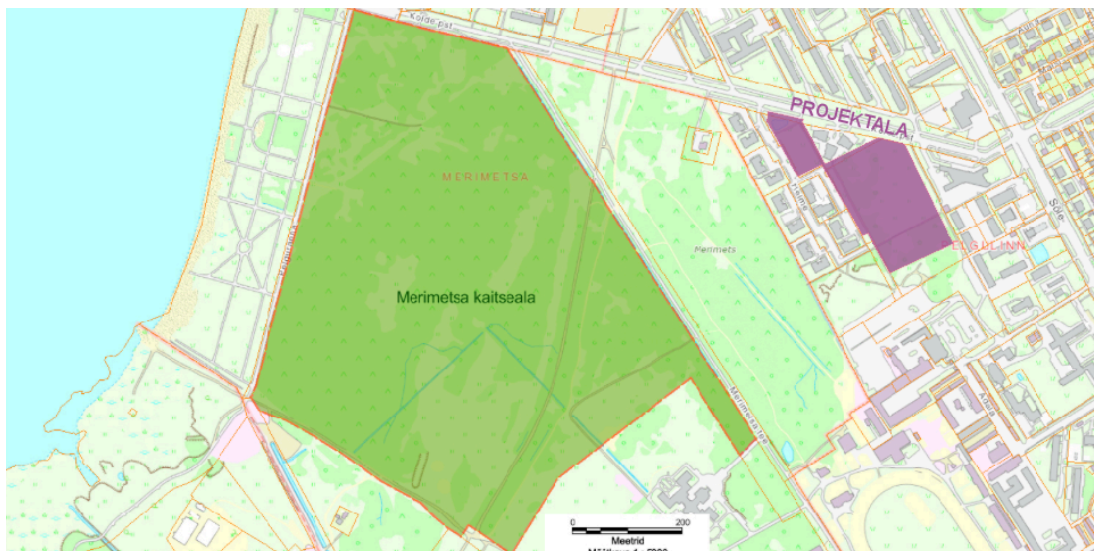

Joonis 4.3.1 Maakasutus Projektalal ja seda ümbritsevatel aladel

Autori koostatud

4.4 Looduskeskkond

Projektalast lääne suunda, ligikaudu 300 m kaugusele, jääb Merimetsa roheala kaitseala, milliega projektala moodustab ühtse rohevööndi (vt Joonis 4.4.1).

Joonis 4.4.1 Merimetsa kaitseala

Allikas: Merimetsa kaitseala 2018; autori koostatud

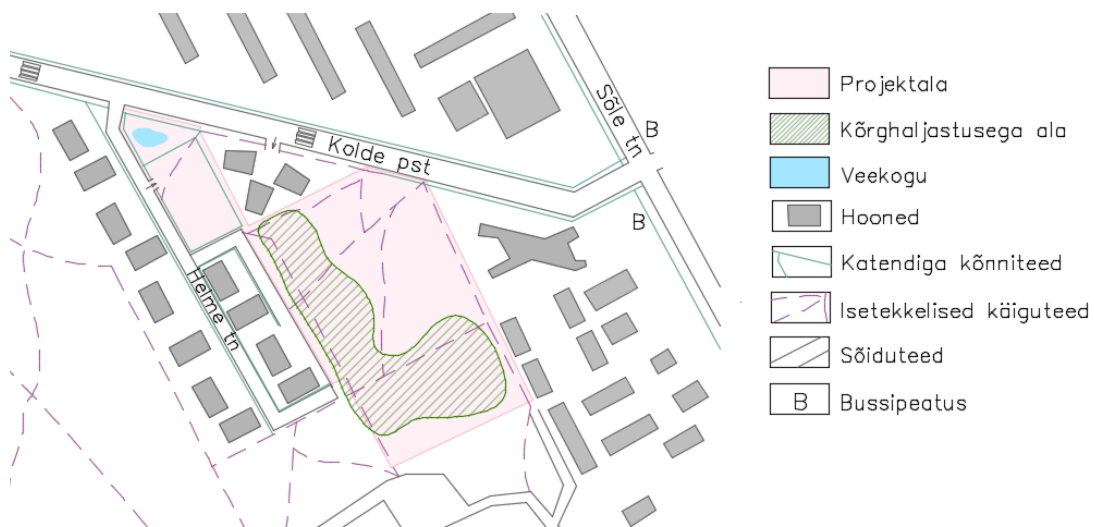
Merimetsa roheala näol on tegemist ulatusliku ja liigirikka rohealaga Tallinna südames, väga tiheda asustusega elamualade vahetus läheduses. Merimetsa roheala suurus kokku on ligikaudu 85 hektarit, sellest on esialgu kavandatud kaitse alla võtta ligikaudu 50 hektarit. [—] Roheala maastikuline mitmekesisus ning äärmiselt suurest kasutuskooormusest hoolimata säinud suur liigirikkus ja koosluste suhteliselt hea seisund annavad piirkonnale suure looduskaitse, keskkonnaharidusliku ja virgestusliku väärtuse. (Merimetsa kaitse alla võtmise määruse eelnõu seletuskirjaga, 2009)

Elurikkuse ehk bioloogilise mitmekesisuse seisundit peetakse tänapäeval üheks olulisemaks elukvaliteedi näitajaks nii maapiirkondades kui ka linnas. Elurikkuse (bioloogilise mitmekesisuse, biodiversiteedi) moodustavad taime- ja loomaliigid ning muud eluvormid ja nende elupaigad. Elurikkuse olulisemaid rolle on ökosüsteemiteenuste pakkumine. Ökosüsteemiteenused on keskkonnakaitse, sotsiaalsed ja majanduslikud hüved, mida elus ja eluts loodus inimestele pakuvad, näietks puhas õhk, puude ja põõsaste müra summutamise efekt, mulla teke, veekogude isepuhastusvõime jt. Elurikkus aitab parandada inimese tervist ja heaolu. Uuringud kinnitavad, et koduümbruse atraktiivne looduslik keskkond parandab inimeste füüsilist ja vaimset tervist ning julgustab inimesi tervisesporti tegema. Terviklike rohealade rahu ja vaikus soodustab vabas õhus lõõgastumist. [—] Elurikkus pakub võimalusi linnaelanike omavaheliseks suhtlemiseks ja kaasamiseks. Looduskaitse

suunitlusega loodushariduslikud ettevõtmised (nt talgud) võimaldavad rakendada kohalikke elanikke ühise eesmärgi nimel, tihendada omavahelist läbikäimist ja suurendada kogukonnatunnet. Linnaloodus annab hea võimaluse edendada keskkonnaharidust ja keskkonnateadlikkust. Kuivõrd linlased on väljaspool linna asuvast nn metsikust loodusest ühe enam võõrandunud, toimub peamine kokkupuude loodusega tihtilugu just linnakeskkonnas. Seepärast on oluline, et linnades looduslikke paiku säilitatakse, sest just lähedane kokkupuude linnaloodusega tekitab huvi elurikkuse vastu ja parandab looduslike protsesside tunnetamist (Uustal, Kuldna, Peterson, 2010).

4.5 Hetkeolukord

Projektala ulatus ning alal ja selle vahetus läheduses paiknevad teed, hooned, veekogu ja kõrghaljastusega osa on välja toodud joonisel 4.5.1.

Joonis 4.5.1 Hetkeolukord projektalal ja selle ümbruses

Allikas: Autori koostatud

Projektala loodeosas paikneb lauge ja lage plats, kuhu planeeriti 2004. aasta Tallinna Linnavolikogu otsusega rajada spordikeskus koos parklaga (vt Joonis 4.5.2). Eelmainitud plaan ei ole hetkel aktiivne ning plats on kasutuses valgustamata muruväljakuna, kuhu on rajatud autodele sissesõidu kohad Kolde puiestee ja Helme tänava poolt. Platsi ümbritseb valgustatud kõnnitee ning selle loodeossa on rajatud tehisveekogu ja istutatud kõrghaljastust (remmelgad, haavad, männid). Alal puuduvad

istumisvõimalused.

Joonis 4.5.2 Kõnniteega ümbritsetud lage muruväljak, kuhu varasemate plaanide kohaselt pidi kerkima spordikeskus. Vasakul männipuude vahel paikneb tehisveekogu.

Allikas: Autori foto

Projektala keskosast lõuna- ja kagusuunas kulgeb tihe ja hooldmata kõrghaljastusega piirkond, mis on valgustamata (vt Joonis 4.5.3). Valgustamata on ka projektala idaosas, politseijaoskonna vahetus läheduse paiknev lagedam ala üksikute puittaimedega, mida läbivad mitmed isetekkelised jalgteed (vt Joonis 4.5.4). Antud jalgteid kasutavad peamiselt Helme tänava kortermajade elanikud, kelle jaoks on see kiirem võimalus jõudmaks välja Sõle tänavale. Lisaks transiitliiklusele on see suveperioodil osaliselt niidetav ala kasutusel ka koerte jalutamiskohana. Kuigi tegemist on päevasel ajal valgusküllase ja looduskauni kohana, siis istumisvõimalused seal puuduvad ning vähese liikumissageduse tõttu mõjub ala pigem ebaturvaliselt.

Joonis 4.5.3 Hooldamata kõrghaljastusega ala, mida kasutavad taamal paistvate korterelamute elanikud trasiidiks Sõle tänavale.

Allikas: Autori foto

Joonis 4.5.4 Osaliselt niidetav valgustamata lagedam ala

Allikas: Autori foto

Projektilast põhjasuunda jäävad 3-korruselised kortermajad, mille territoorium on piiratud aiaga. Korterelamute ette on jäetud rajamata katendiga kõnnitee, mistõttu antud krundi ulatuses kulgeb paralleelselt Kolde puistestega isetekkeline jalgtee. (vt Joonis 4.5.5)

Joonis 4.5.5 Aiaga piiratud kortermajad sisse tallatud rajaga.

Allikas: Autori foto

Käsitletavat ala ümbritsevad põhja- lääne- ja idapoolt korterelamud. Põhjapool asuvatest 5-korruselistest elamutest eraldab ala Kolde puistee, mille ületamise tõkestamiseks on kohati paigaldatud ligikaudu 100m ulatuses torupiire.

Joonis 4.5.6 Torupiire, mis tõkestab kortermajade elanike otsest ligipääsu projektalale.

Allikas: Autori foto

Projektalast läänepool asuvatest aiaga piiratud korterelamutest eraldab projektala Helme tänav. Viimane on kaheks hargnev tupiktänav, mille pikem haru moodustab kortermajade vahelt kulgeva 300 meetri pikkuse sirge, kus sõidukite liikumiskiiruse rahustamiseks ühtegi meetet kasutusele võetud ei ole. Tegemist ei ole õuealaga. (vt Joonis 4.5.7)

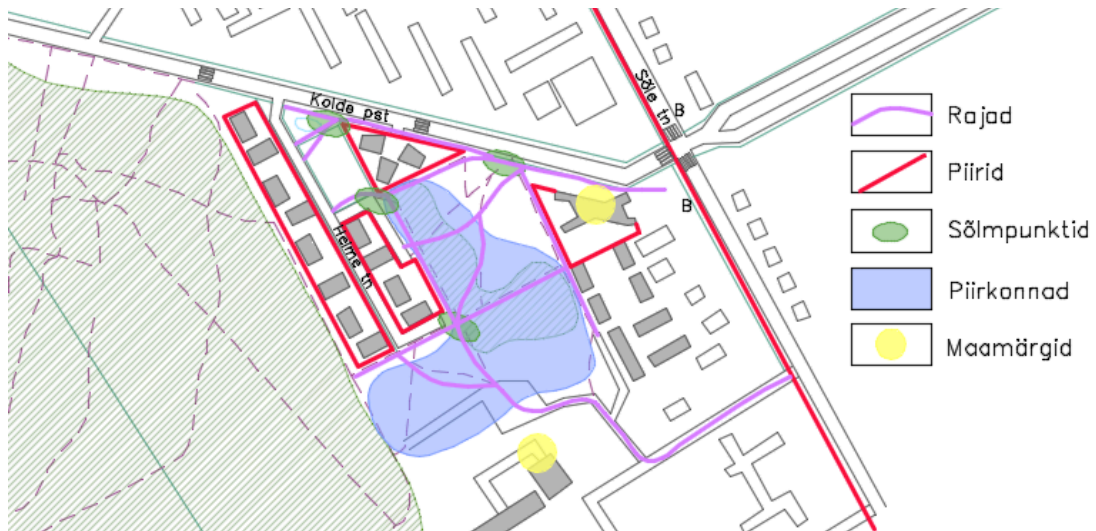

Joonis 4.5.7 Helme tänava pikem haru on 300m sirge tee, mida ümbritsevad kortermajad

Allikas: Autori foto

4.6 Ruumianalüüs ja vaated

Ruumianalüüsi koostamisel on kasutatud metoodikat Kevin Lynchi raamatust “The Image of the City”, kus teose autor toob välja viis elementi, mida inimesed väliruumis liikumisel tunnetavad ja millest lähtuvalt on töös projektala ja selle ümbrus kaardistatud (vt Joonis 4.6.1): rajad, piirid, piirkonnad, sõlmpunktid, maamärgid.

Joonis 4.6.1. Ala ruumianalüüs kasutades metoodikat Kevin Lynchi raamatust „The Image of the City“

Allikas: Autori koostatud

Rajad - liikumisteed; Projektalal on mitmeid isetekkelisi käguteid, mida kasutatakse peamiselt kiiremaks liikumiseks Helme ja Sõle tänavate vahel. (vt Joonis 4.6.2)

Joonis 4.6.2. Isetekkelised käiguteed projektalal

Allikas: Autori foto

Piirid - nii füüsilised kui tajutavad barjäärid. Projektalal ja selle vahetus läheduses moodustavad füüsilisi piire kortermajade territooriumite ümber rajatud aiad (vt Joonis 4.6.2) ning politseijaoskonda eraldav betoonmüür (vt Joonis 4.6.3). Tajutava piiri ülejäänud Pelgulinnaga moodustab Sõle tänav.

Joonis 4.6.3. Projektala idaosa ääristav betoonmüür, mille taga asub Kesklinna Politseijaoskond

Allikas: Autori foto

Piirkonnad - oma identiteediga maa-alad. Omaette piirkonna moodustab kõrghaljastusega võsastunud ala, mis on tajutav hüljatud ja ohtlikuna. (vt Joonis 4.6.4)

Joonis 4.6.4. Ohtlikult tajutav piirkond

Allikas: Autori foto

Sõlmpunktid - strateegilised punktid, kus inimesed peavad tegema liikumise valiku. Peamised sõlmpunktid moodustuvad projektalal teede ristumiskohtade läheduses. Kolde puiestee ääres paikneva kahe peamise sõlmpunkti läheduses puuduva

ülekäiguraja tõttu toimub antud sõlmpunktides liikumine üle puiestee ohtlikul viisil liiklusseadust rikkudes. (vt Joonis 4.6.5)

Joonis 4.6.5 Puuduv ülekäigurada sõlmpunkti juures paneb jalakäijad tegema ohtlike valikuid

Allikas: Autori foto

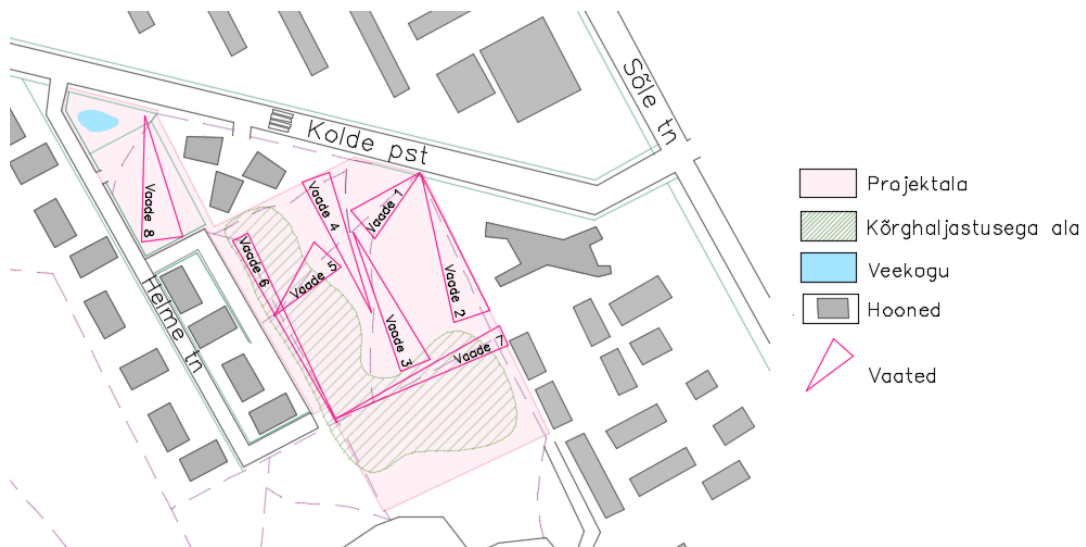
Maamärgid - objektid, mis hõlbustavad ruumis orienteerumist. Projektalal puuduvad maamärgid, kuid ala vahetus läheduses on Kesklinna politseijaoskond, mida kasutatakse sageli orienteerumiseks ning Julgestupolitsei hoone katusel olevad kõrged mastid, mida on näha ka Pelgulinna piiridest väljapoole (vt Joonis 4.6.6).

Joonis 4.6.6. Julgestupolitsei hoone mast paistmas projektala taustal

Allikas: Autori Foto

Vaated on olulised nii väljapoolt alale vaadatuna, kui vastupidi, ümbruskonda jälgides. Väga olulised on vaated ka liikumise ja turvalisuse seisukohalt. (vt Joonis 4.6.7)

Joonis 4.6.7. Vaated

Allikas: Autori koostatud

Joonis 4.6.8. Vaade 1

Allikas: Autori Foto

Joonis 4.6.9. Vaade 2

Allikas: Autori Foto

Joonis 4.6.10. Vaade 3

Allikas: Autori Foto

Joonis 4.6.11. Vaade 4

Allikas: Autori Foto

Joonis 4.6.12. Vaade 5

Allikas: Autori Foto

Joonis 4.6.13. Vaade 6

Allikas: Autori Foto

Joonis 4.6.14. Vaade 7

Allikas: Autori Foto

Joonis 4.6.15. Vaade 8

Allikas: Autori Foto

4.7 Puittaimestiku hinnang ja haljastusväärtus

Töös käsitletaval alal puudub varasem dendroloogiline hinnang, mistõttu on antud analüüsi käigus teostatud alal puittaimestiku inventeerimine (Lisa 7). Inventuuri teostamisel on lähtutud Tallinna Linnavalitsuse määrusest nr. 34 03.05.2006 “Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord” jõustumine 08.05.2006.

Puittaimestiku inventeerimine on töö autori poolt teostatud 2018. aasta sügisel ja selle eesmärgiks oli määrata projektalal kasvavate puittaimede olukord ning liigid, et lähtuda kogutud andmetest ala planeerimisel. Välitööd toimusid ajavahemikus 10.09.2018 - 20.10.2018.

Inventeerimise käigus hinnati 271 puittaimet ja 21 taimede gruppi. Gruppidele anti väärtusklassid ning toodi välja peapuuliigid. Kogu alal ühtegi I klassi kuuluvat väga väärtuslikku haljastuslikku objekti ei esinenud. Leidus üksikuid II klassi kuuluvaid väärtuslikke puittaimi. Valdav osa alal kasvavatest puittaimedest olid III klassi kuuluvad haljastuslikult olulise väärtusega puud ning IV klassi kuuluvad väheväärtuslikud puittaimed. Alal esines ka kahjustatud ja kuivanud puid, mis määrati V väärtusklassi kuuluvateks. Alal on esindatud palju erinevaid puittaimede liike:

vahtrad, saared, kastanid, tammed, pärnad, remmelgad, kased, jalakad, haavad, pihlakad, õunapuud, männid, kuused, enelaid ja sirel.

Ala põhja- ja lääneosas, kortermajade läheduses, on valdavalt uuel aastatuhandel tahtlikult istutatud puittaimed. Ala kesk- ja kaguosas on tihedalt kasvavate puittaimedega võsastunud ala, mis vajab hooldusraiet. Lisaks sellele, et alal on palju isetekkelisi puittaimi, mis kasvavad rõhutatud olekus, mõjub olustik seal liikujatele ebaturvaliselt. Ala idaosas on üksikute puittaimedega lagedam piirkond, kus kasvavad puittaimed vajaksid võrahooldust.

Projektlahendusega nähakse ette ala kesk- ja kaguosas oleva võsastunud osa hooldusraie parandamiseks liikumisvõimalusi, avamaks vaateid ja lisamaks turvalisust. Hooldusraie eesmärk on likvideerida ka ohtlikuks muutunud puud ning anda tugevamatele puittaimedele ruumi normaalseks kasvamiseks. Ülejäänud alal on soovitatav likvideerida puittaimed, mis on kuivanud, muutunud ohtlikuks või esteetiliselt sobimatud.

Soovitatav on koostada alale veelgi põhjalikum dendroloogiline hinnang, mis aitaks välja selgitada kõrghaljastuse täpse vanuse ning seisukorra.

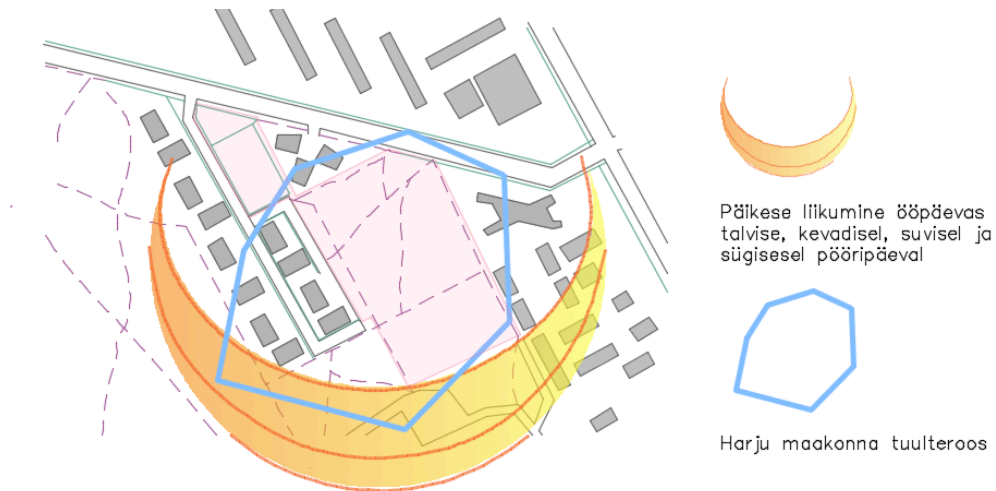
4.8 Mikrokliima ja kliimaatiline analüüs

Mikrokliima analüüs on vajalik välisruumi planeerimiseks, et mõista, millistel aegadel ja kohtades on võimalik arvestada päikesevalgusega ning millistes kohtades oleks vajalik pakkuda tuulevarju. Päikesevalguse analüüsiks projektala puhul on kasutatud rakendust SunCalc. Peamisi tuulesuundi kajastab Harju maakonna tuulteroos (Eesti Entsüklopeedia).

Projektala lagedatele osadele langeb hoolimata aastaajast päevasel ajal ja päikesepaiste korral küllaldaselt päikesevalgust. Päikese laskudes hakkavad valguse langemist ala idaosale piirama projektala keskosas paiknev kõrghaljastus. Projektala loodeosas paiknevale lagedale platsile hakkavad õhtusel ajal varje heitma Helme tänaval asuvad kortermajad (vt Joonis 4.8.1).

Tuule osas domineerivad edelatuuled, mida leevendab suures osas projektalast edelasse ja läände jääv merimetsa parkmets ning ka projektala keskel paiknev

kõrghaljastusega osa. Kõige enam on tuulte eest kaitseta projektala loodeosas paiknev lage muruväljak.

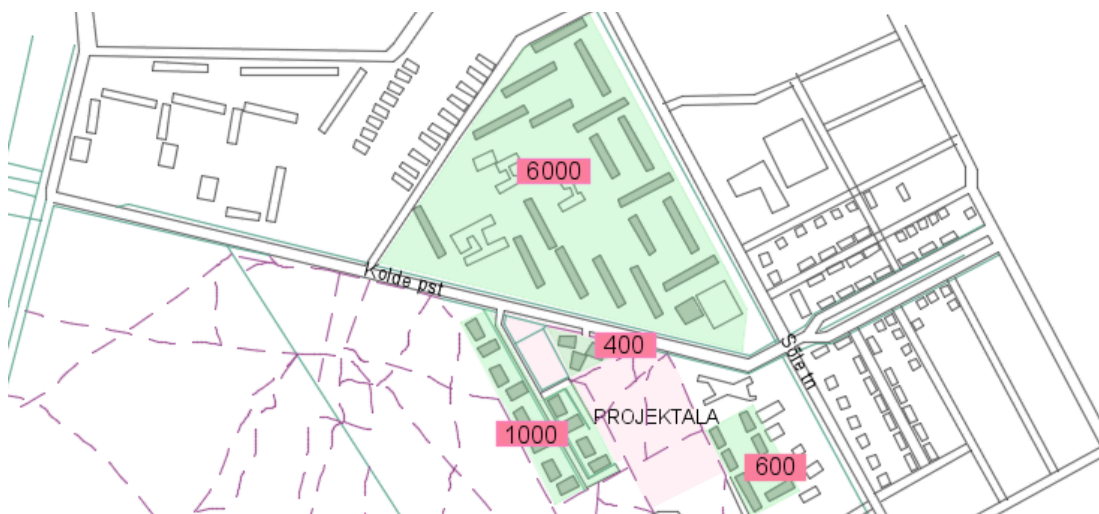

Joonis 4.8.1. Päikese liikumine ning peamised tuulesuunad projektalal

Allikas: Autori koostatud

4.9 Elanikud

Eesti Statistikaameti andmebaasi järgi elas 2017. aastal Põhja-Tallinnas 57 641 inimest, kellest vanuserühma 6-12 aastat kuulus 3820 last ja vanuserühma 13-18 aastat 2471 last, mis moodustab kogu Põhja-Tallinna elanikkonnast ligikaudu 11% (RV0241 2017). Käsitletava projektala vahetus läheduses elab ligikaudu 8000 inimest (vt joonis 2.9.1), kellest arvestuslikult 880 (11%) moodustavad lapsed vanuses 6-18 eluaastat.

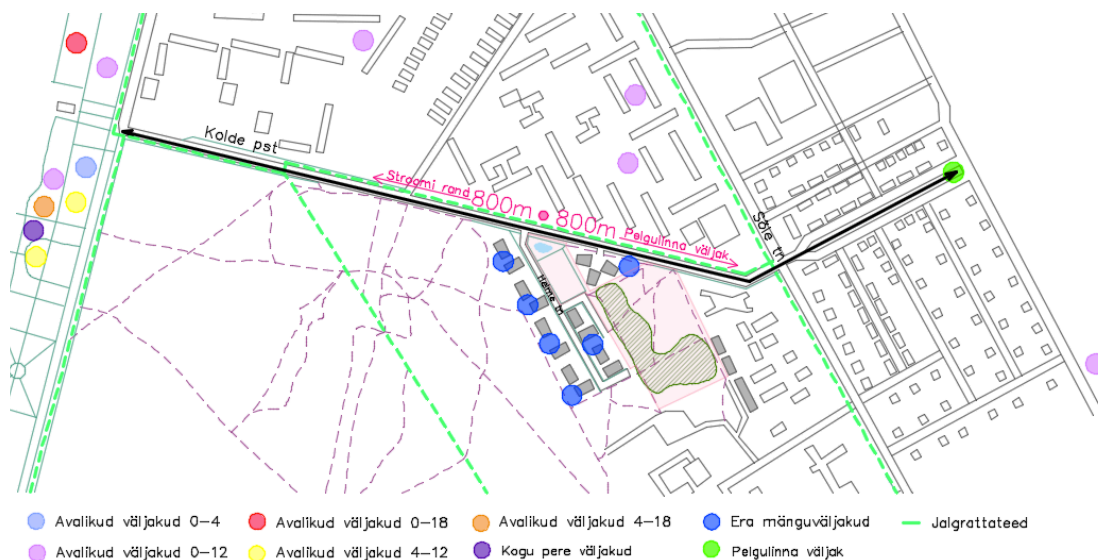

Joonis 4.9.1 Ligikaudne elanike arv projektala vahetus ümbruses

Allikas: Autori koostatud

4.10 Ümberkaudsed funktsioonid

Projektalast ligikaudu 1 kilomeetrise jalutuskäigu kaugusel asub 12 avalikku mänguväljakut mis on mõeldud erinevatele vanuserühmadele. Lisaks paikneb projektalal ja selle vahetus läheduses 6 aiaga piiratud kortermajade territooriumil asuvat mänguväljakut, mis on mõeldud vanuserühmale 0-12. Projektalast ida suunda, teisele poole Sõle tänavat jääb Pelgulinna väljak, mis ei ole küll leidnud äramärkimist mänguväljakuna, kuid pakub erinevaid vaba aja veetmise võimalusi vanusele 4-99. Lisaks kulgeb projektala kõrvalt jalgrattatee, mis on osa suuremast Tallinna jalgrattateede võrgustikust ning võimaldab sujuvat liikumist ka teistesse linnaosadesse. (vt Joonis 4.10.1)

Joonis 4.10.1 Ümberkaudsed funktsioonid

Allikas: Autori koostatud

Hoolimata asjaolust, et projektala ümbruses asuvad mänguväljakud on lubatud laia ulatusega vanuserühmadele, siis tegelikkuses kooliealiste laste huvi mänguväljakute vastu on kesine ning see väheneb vanuse kasvades aina enam. Turnimisväljakud ja liumäed köidavad tänaseid koolilapsi vaid lühikeseks ajaks ning kaotavad nende silmis oma põnevuse peale mõnda proovimiskorda. Pelgulinna väljakul olevad funktsioonid, nagu lauatenis ja rula installatsioonid, pakuvad seevastu võimalust lastel tegeleda aladega, mis võivad avaldada omavahel võrdlemist ja võistlemist, mis on sellises vanuses laste ja noorte puhul oluline. Seda, et väljak oma funktsioonidega on populaarne, on näha ka selle pidevast kasutamisest. Kuna Pelgulinna väljak on oma mõõtmelt

suhteliselt väike ja seda kasutavad tihedasti väljaku ümber paiknevate elumajade elanikud, siis on see populaarsematel aegadel ülerahvastatud. Asjaolu, et eelnimetatud väljak on tihtipeale ülerahvastatud ning asub töös käsitletavast projektalast teisel pool tiheda liiklusega Sõle tänavat, mis tekitab inimeste jaoks tajutava piiri, siis ei ole Pelgulinna väljak projektala ümbruses elavate laste jaoks tajutav nõ nende alana ning selle külastamine on harv ja ebaregulaarne.

5 KONTSEPTSIOON – VISADUSE PARK

Visadus – omadus viia kavandatu või alustatu lõpule, hoolimata raskustest ja takistustest. (Eesti keele seletav sõnaraamat)

1932. aastal registreeriti Pelgulinna haridus- ja spordiselts “Visadus”, mille tegevuspiirkonnaks oli seltsi põhikirja järgi Paldiski maantee, raudtee, Kopli kaubajaama, Balti Puuvillavabriku, Stroomi ranna, Seevaldi metsa ja Hipodroomi vaheline ala. Spordiseltsis tegeleti muuhulgas jalgpalli, poksi, maadluse, murdmaajooksu, lauatennise ja jalgrattasõiduga ning nii mõnigi „Visaduse“ poiss valiti hiljem ka Eesti koondisesse (Nermann 2000).

Eelnimetatud spordiseltsi tegevuspiirkonda jääb ka töös käsitletav projektala ning nii on ka projektala kontseptsioon – Visaduse park – tuletatud 30. aastatel tegutsenud seltsi nimest. Visaduse pargi kontseptsioon kannab ühest küljest endas edasi tahet teha sporti ja olla liikumises ning teisest küljest tuletab kaudselt meelde, et peame olema visad hoidmaks vanu väärtusi, hoidma olemasolevat loodust ja inimeste sidet sellega.

Antud töö kontseptsioon hõlmab kooliealistele noortele suunatud väliruumi loomist, mis võimaldaks harrastada erinevaid aktiivseid tegevusi vabas õhus. Projektala paiknemine kortermajade vahetus läheduses ning asjaolu, et sihtgrupile suunatud tegevusi on piirkonnas vähe, loovad eelduse projektala aktiivseks kasutuseks.

Lisaks sellele, et alale kavandatavate funktsioonide eesmärk on toetada laste ja noorte tervislikke eluviise ning liikumist värskes õhus, pakub projektala võimalust tegeleda oma harrastustega looduse keskel, mis on omaette väärtus. Looduse säilimine ja selle hindamine inimeste poolt on oluline ning seejuures on veelgi olulisem, et ka järgnevad põlvkonnad mõistaksid seda läbi oma kogemuse.

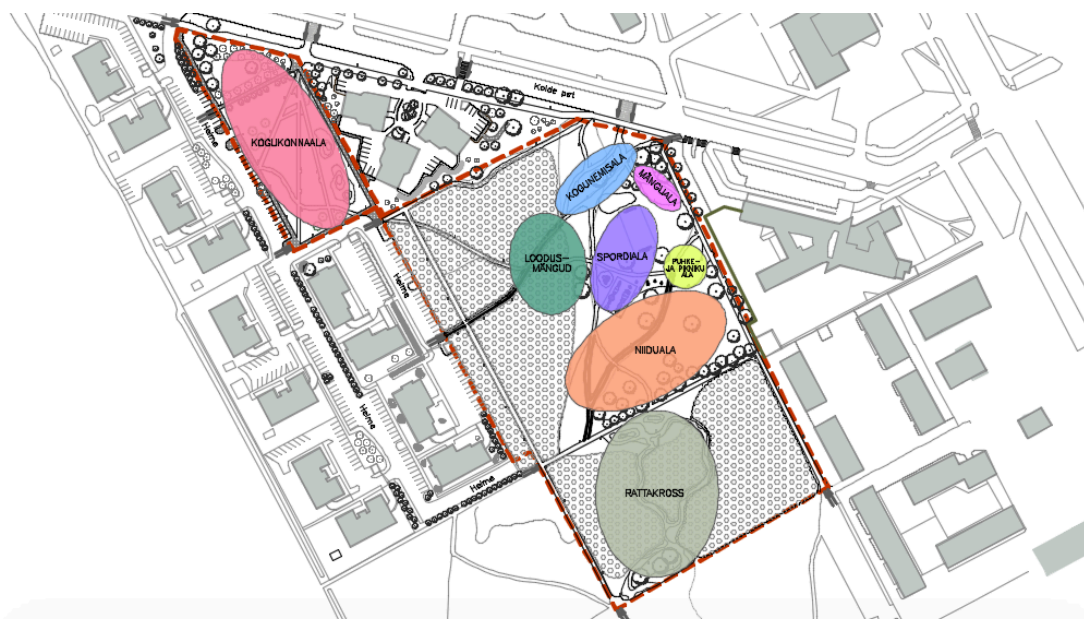
Projektala kontseptsioon lähtub väärtustest nagu: aktiivne eluviis, noorte tervis, lapsepõlve kogemused, side loodusega, linnalooduse tulevik, turvaline elukeskkond.

6 LAHENDUSE KIRJELDUS

6.1 Tsoneerimine ja funktsioonid

Suures plaanis jaguneb projekteeritav ala kogukonnaalaks ja pargi põhiosaks, millest viimane jaguneb funktsioonide järgi omakorda: kogunemisala, mänguala, spordiala, puhke- ja piknikuala, loodusmängude ala, niiduala ja rattakrossi ala. (vt Joonis 6.1.1)

Projektala kasutajate ruumitaju osas saab alal paiknevad funktsioonid liigitada avatud, poolavatud ja suletud ruumideks. Avatud ruumide alla liigitub kogunemisala ja mänguala – nendes paikades toimub peamine liikumine projektalal. Poolavatud ruumide hulka liigituvad kogukonnaala, spordiala ning puhke- ja piknikuala, mis on võrreldes avatud ruumidega privaatsemad ja oma kasutusotstarbelt spetsiifilisemad. Suletud ruumidena on tajutavad metsamängude ala ja rattakrossi rada, mis on suunatud veelgi kitsamale sihtgrupile ning tegemist on aladega, kuhu iga pargis liikuja otseselt ei satu.

Joonis 6.1.1. Ala tsoneering

Allikas: Autori koostatud

6.2 Kogunemisala

Kogunemisala on pargi peamine sõlmpunkt – koht, kus toimub alati liikumine ja elu. Alal on mitmeid istumisvõimalusi, kaks lauatennist lauda, joogiveekraan ja ratta parkimise võimalus. Muutmaks kogunemisalale ligipääsu veelgi lihtsamaks, on projekteeritud ala lähedusse, üle Kolde puistesse, uus ülekäigurada.

Kogunemisalalt on hea vaade pargile ja ka pargist möödujatele. Samuti on pargist möödujatel hea vaade kogunemisalale. Visuaalne kontakt ümbritsevaga lubab kerge vaevaga märgata võimalikke sõpru pargis viibijate või möödujate seas. Hea nähtavus lisab ka turvalisust ning distsiplineerib pargis viibivaid noori.

Pargi külastajate inspireerimiseks ning selle kontseptsiooni selgitamiseks, paikneb kogunemisala juures, pargi sissepääsu kõrval, infotahvel, mis annab ülevaate projektala ajaloost ning muuhulgas ka spordiseltsi „Visadus“ tegutsemisest ja selle liikmete saavutustest.

6.3 Mänguala

Mänguala paikneb kogunemisala vahetus läheduses ning sinna on projekteeritud erinevate funktsioonidega ning erinevas vanuses lastele mõeldud mänguvahendid. Lasteaiaaegade lastele on mängualale planeeritud liumäega ronimisrada, liivakopp ning turnimiseks mõeldud multikummiga kaetud (EPDM) betoonmunad. Lisaks on alale planeeritud igas eas lastele mängimiseks sobivad muusikaelemendid.

6.4 Spordiala

Spordiala hõlmab tugevdatud pinnasega muruväljakut ja erinevate elementidega treeningala.

Tugevdatud pinnasega muruväljakul, kuhu on projekteeritud ka jalgpallivärvad, on võimalus harrastada erinevaid pallimänge. Lisaks on võimalus kasutada ala talvisel perioodil uisuplatsina või näiteks lumelinna rajamiseks.

Korralike treeningelementide ja joogivee kraaniga spordiplats võimaldab harrastada heal tasemel jõutrenni, fitnessi või parkuuri. Treeningelemendid on reguleeritavate

raskustega ja suunatud erinevate lihasgruppide treenimiseks. Fitnessi väljak võimaldab teha erinevaid harjutusi nii algajatel kui tõsisematel tervisesportlastel. Parkuuri harrastajatele on aga projekteeritud treenimiseks parkuuri sõrestik.

6.5 Niiduala

Niiduala puhul on tegemist olemasoleva loodusliku alaga, mis antud projektiga säilitatakse.

Ala läbivad laudisteed, mis aitavad ühest küljest vältida liigset negatiivset inimmõju niidualale ning teisest küljest annavad inimestele võimaluse viibida looduse keskel - nautida lähedalt selle ilu, kuulata selle hääli ning jälgida looduse muutumist koos aastaegadelega.

6.6 Puhke- ja piknikuala

Puhke- ja piknikuala paikneb pargi päikelises ja tuulevaikses osas vahetult niiduala kõrval. Alal on võimalik lesida selleks mõeldud pinkidel ning nautida sooja päikest ja looduse hääli või teha koos kaaslastega kerge eine värskes õhus selleks projekteeritud piknikulaudade taga.

6.7 Rattakross

Rattakrossi rada on projekteeritud pargi lõunaossa, puude vahel olevale lagedamale alale. Rajale reljeefi tekitamiseks kasutatakse pargi rajamisel (sh tiigi kevamisel) üle jäävat pinnast.

Krossirada on vanusepiiranguta ning seda on võimalik läbida ringiratast. Kergliiklusteede ja Merimetsa kaitseala lähedus võimaldavad soovi korral lihtsa vaevaga liikuda jalgrattaga krossiraja juurest ka suuremale sõiduringile.

6.8 Loodusmängude ala

Loodusmängude ala eesmärk on võimaldada lastel vastavalt oma fantaasiale ja soovidele luua oma mängumaa, mis ühtlasi aitaks tugevdada nende sidet loodusega.

Loodusmängude ala kujuneb suures osas kõrghaljastusega alal tehtava hooldusraie tulemusena, mille käigus säilitatakse turnimiseks sobilikud kändud ning likvideeritud puud moodustamaks turnimisraja. Alale istutatakse juurde ronimiseks sobivaid kiirekasvulisi hõberemmelgaid ning metsaaluse korrastamisega luuakse turvalisem keskkond looduses mängimiseks. Turvatunnet lisavad loodusmängude alale ka inimeste liikumine mööda ala lähedusse rajatud laudkattega teed, projekteeritud pargivalgustus ning mängualast vaatekaugusele planeeritud istepingid, mis võimaldavad soovi korral lapsevanematel oma laste mängudele taamalt kaasa elada.

6.9 Kogukonnaala

Kogukonnaala on oma funktsioonidega suunatud eelkõige seda vahetult ümbritsevate kortermajade elanikele kohtumiseks ja sotsialiseerumiseks.

Väljaku sõlmpunkti, kuhu koonduvad teed ala erinevatest külgedest, on planeeritud lauatennise laud ja laudisest istumisala. Osa kogukonnaalast on projekteeritud tugevdatud pinnasega murukattega, mis võimaldab seal harrastada erinevaid õuemänge või korraldada ka kogunemisi või üritusi oma kogukonna liikmetega.

Piirkonnas puuduvate kelgutamisvõimaluste tõttu on kogukonna alale projekteeritud nii kelgumäeks kui ka turnimismängudeks sobilik reljeef. Privaatsuse lisamiseks on alale planeeritud nii kõrghaljastust kui madalamaid põõsaid ja kõrrelisi.

6.10 Teed ja katendid

Projektiga on planeeritud lisada Kolde puisteele kaks ülekäigurada, mis annavad projektalast teisel pool Kolde puisteed asuvatele kortermajade elanikele mugava ja turvalise juurdepääsu pargialale. Ülekäiguradade lisamine on otstarbekas ka nende pargikülastajate jaoks, kes planeerivad pargikülastust autoga, mille kõige mugavam parkimisvõimalus asub pargist teiselpool Kolde puisteed eelpool nimetatud kortermajade kõrval.

Projektala teedevõrgustik on planeeritud lähtuvalt inimeste peamistest liikumissundadest ning funktsioonide paiknemisest alal. Kui pargi põhiosas on teedevõrgustik projekteeritud vabakujulisena, siis kogukonnaalal kulgevad teed on

planeeritud lähtudes selle riskülikulisest kujust geomeetriliselt, välja arvatud ainus läbi väljaku kulgev looklev tee, mis seob kogukonnaala ühtseks tervikuks pargi põhiosaga.

Katendite osas on parki projekteeritud lisaks olemasolevatele asfaltkatendiga, betoonkivi- ja graniitsõelmekattega kõnniteedele ka multš- ja laudkattega teid. Laudkattega on lisaks niiduala ja kõrghaljastusega metsaala läbivatele teedele kaetud ka kogunemisala ning puhke- ja piknikuala. Mänguala katenditena on kasutatud kooremultši ja liiva ning spordialal kummimultši ja multikummi (EPDM).

6.11 Väikevormid

Projektaalale on planeeritud väikevormid, kus on kombineeritud musta metalli ja tumedat puitu. Pargialale on projekteeritud ühtses stiilis valgustid ning seljatoega pingid koos prügikastidega. Lisaks on puhke- ja piknikualale planeeritud lesilad ja pingid koos laudadega ning kogunemisalale on projekteeritud rattahoidjad ja joogivee kraan. Viimane asub ka spordialal, kus sellele on lihtne ligipääs ka puhke- ja piknikualalt.

6.12 Haljastus

Kuna projekteeritaval alal säilitatakse antud projektiga suures osas olemasolev kõrghaljastus ning niiduala, siis lisanduvat haljastust on alale planeeritud vähesel määral.

Privaatsuse lisamiseks ja funktsioonide eraldamiseks on projektaalale planeeritud erinevaid põõsaid ning kõrrelistega istutuskast kogukonnaväljakule. Kõrghaljastust on projekteeritud kogukonnaalale ning ronimiseks sobilike puude näol ka loodusmängude alale.

7 KONTSEPTSIOONI ELLUVIIMISE VÕIMALUSED JA ARENGUETAPID

Projektlahenduse kontseptsioon on elluviidav kolmes etapis. Esimeses etapis tehakse hooldusraie ning pinnasetööd: tekitatakse kogukonnaalale reljeef, süvendatakse tiik, planeeritakse krossirada ning rajatakse tugevdatud pinnasega murualad. Paralleelselt hooldusraiega kujundatakse ka loodusmängude ala metsa all.

Teises etapis rajatakse uued ülekäigurajad üle Kolde puiestee ning teedevõrgustik koos väikevormidega, sealhulgas kogukonnaalal asuv laudisest istumisala.

Kolmandas etapis rajatakse kogunemis-, mängu-, spordi- ning puhke- ja piknikuala vastavate mängu- ja treeningvahendite ning väikevormidega.

KOKKUVÕTE

Antud bakalaureusetöös käsitletakse Tallinnas, Pelgulinna asuvat ligikaudu viie hektari suurust ala, mis tänapäeval on suuremas osas kasutusest. Tegemist on hetkel kohati hooldamata ning ebaturvaliselt tajutava alaga, mis oma asukoha ja looduskeskkonna poolest omab aga suurt potentsiaali muutuda antud piirkonnas aktiivselt kasutatavaks pargiks.

Käesoleva projektlahenduse eesmärk on muuta käsitletav ala atraktiivseks eelkõige kooliealiste laste jaoks, kellele nii konkreetses piirkonnas kui ka Tallinnas laiemalt, on suhteliselt vähe võimalusi aktiivseks ajaveetmiseks värskes õhus. Projektlahendusega antakse pargile mitmeid funktsioone, millega pakutakse noortele võimalus seal tegeleda nii erinevate sportlike harrastustega, kui ka lihtsalt kohtuda sõpradega ning sotsialiseeruda. Lahenduses on suur rõhk ka looduse säilitamisel ning selle eksponeerimisel, et tuua loodus linnalastele lähemale ning aidata neil luua oma side sellega.

Visaduse pargi projektlahendus on valminud lähteülesandes püstitatud eesmärkide ning analüüsi tulemusena. Kuigi pargis leiab endale tegevust igaüks sõltumata vanusest või soost, on seal pakutavad funktsioonid suunatud eelkõige vanuserühmale 6 – 17 eluaastat. Palju on erinevaid võimalusi tegeleda sportlike harrastustega – võimalik on kasutada erinevat treeningvarustust, tegeleda pallimängudega või sõita rattaga. Ajaveetmiseks saab harrastada lauatennist ning talvisel ajal ka kelgutada või uisutada. Aastaajast sõltumata on kõikidel lastel võimalus rakendada oma fantaasiat looduses just endale sobivat mängumaad luues – selleks on rajatud turvaline ja korrastatud metsaalune koos ronimispuude ja teiste looduslike turnimisvõimalustega, mis meelitaksid lapsed loodusesse mängima.

Projektlahendusega pakutakse mitmeid võimalusi sotsialiseerumiseks, milleks on projekteeritud kahte peamisse sõlmpunkti kohtumispaigad. Lisaks on pargi kõige vaiksemas ja päikesepaistelisema osas puhke- ja piknikuala, kus on võimalik kaaslastega koos einestada või lihtsalt lesida selleks mõeldud pinkidel.

Läbi projektala kulgeb mitmeid erineva katendiga teid, mis on sobilikud liikumiseks nii jalgsi, jalgratta kui ka lapsevankriga. Projekthalal olemasolevat ja säilitatavat

niiduala läbivad laudkattega teed, mis võimaldavad pargi külastajatel nautida vahetut looduse keskel viibimist. Looduslikkusel on projektala lahenduses suur rõhk ning seetõttu on ka lisanduvat haljastust alale projekteeritud minimaalsel määral. Lahendusega on alale planeeritud mõningal määral põõsasistutusi ning kõrghaljastust lagedale kortermajade vahele privaatsuse lisamiseks ning ronimiseks sobilikke puid loodusmängude alale.

Lähtuvalt projektala analüüsist leian, et antud lahenduse rakendamine tõstaks piirkonna väärtust lastega perede seas ning looks ümberkaudsetes kortermajades elavatele noortele kohti, kus veeta kvaliteetselt aega, sotsialiseeruda, tegeleda sportlike harrastustega ning hoida kontakti loodusega.

SUMMARY

Design area of the given bachelor's thesis is located in Tallinn, Pelgulinn and is about five hectares big mostly untreated and perceived insecure area. Despite its condition it has a good location and natural environment and because of that it has a great potential to become an actively used park in the area.

The aim of the thesis is to make the area attractive for school aged children, who have at the moment have relatively little opportunity in the area to spend their time actively in the fresh air in the area. The solution of the project provides a park with a number of features that offer young people the opportunity to engage with various activities, as well as to meet friends and socialize. The solution also places great emphasis on preserving nature and displaying it to bring nature closer to the urban community and to help them bond with it.

The concept of the Visadus Park has been developed as a result of initial task and the analysis that was made during the thesis. Although the features in the park are geared primarily to the age group 6-17, everyone regardless of their age or gender can find activities of interest in the park. There are many different opportunities to engage with sport – train with different exercise equipment, play ball games or ride a bike. There is an opportunity to practice table tennis and in the winter time it is possible to skate or sled down the hill. Regardless of the season, all children have the opportunity to use their imagination in nature games area by creating a playground by themselves - a safe and playable area with climbing trees and other natural opportunities that will attract children to play in nature.

The design solution of the park offers several opportunities for socialization. Two main meeting places, in addition there is a resting and picnic area in the quietest and sunniest part of the park where you can have a small meal with your companions or just rest on the bench.

Through the project area, there are a number of paved roads that are suitable for walking, cycling and strolling. Wooden paths that pass through the preserved meadows allow park visitors to enjoy the nature. Preserving existing nature has an important role in this project and therefore there has been only minimal additional planting planned

in the area – mostly some shrubs and trees to add privacy for park quests and trees suitable for climbing.

Based on the analysis of the project area, I believe that the implementation of this design project would increase the value of the region among families with children and create a place for young people living nearby for spending quality time, socializing, engaging with sports and bonding with nature.

KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

Alas, A. (31.12.2003). Pelguranda kerkib uus politseimaja ja linnavillad. Eesti Päevaleht. [WWW] <http://epl.delfi.ee/news/eesti/pelguranda-kerkib-uus-politseimaja-ja-linnavillad?id=50972757> (16.10.2018)

Astangu Kutsererehabilitatsiooni Keskus. Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine. [WWW] http://www.astangu.ee/fileadmin/media/PTAK/Koiki_kasava_elukeskkonna_kavandamine_ja_loomine.pdf (06.12.2018)

Bravo, D. (18.09.2018). Poblenou „Superblock“. [WWW] <https://www.publicspace.org/works/-/project/k081-poblenou-s-superblock> (16.11.2018)

Cooper, C., Francis, M., Francis, C. (1998). People Places: Design Guidelines for Urban Open Space. Second edition. University of California, Berkley.

Eesti Ajaloomuuseum. Pelgulinn, Tallinn, ca 1960-61.a. AM Gg. 16:18 <https://www.muis.ee/museaalview/3107830> (06.11.2018)

Eesti Arhitektuurimuuseum. Tallinna Hipodroom, fassaadivaade, ees kaarikuga hobune. EAM Fk 8014 [WWW] <https://www.muis.ee/museaalview/2637169> (06.11.2018)

Eesti Entsüklopeedia. Tuuleroos. [WWW] <http://entsyklopeedia.ee/artikkel/tuulteroos1> (28.04.2019)

Eesti keele seletav sõnaraamat. [WWW] <http://eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=visadus> (02.05.2019)

Eesti Rahva Muuseum. Stroomi rand. ERM Fk 2804:48. [WWW] <https://www.muis.ee/museaalview/522792> (06.11.2018)

Freeman, C., van Heezik, Y., Stein, A., Hand, K. (2015). Natural Neighbourhoods for City children. Report on Research Findings. [WWW] <https://www.otago.ac.nz/geography/otago399006.pdf> (06.11.2018)

Juske, J., (05.08.2017). Jaak Juskega kadunud Eestit avastamas: kauni Stroomi rannahoone ja selle hävingu lugu. [WWW] <http://forte.delfi.ee/news/juskegaavastamas/jaak-juskega->

kadunud-eesti-avastamas-kauni-stroomi-rannahoone-ja-selle-havingu-lugu?id=79095326
(12.11.2018)

Juske, J. (19.02.2013). Kui Sõle tänava kohal laius prügimägi. [WWW]
<http://jaakjuske.blogspot.com/2013/02/kui-sole-tanav-oli-uuratu-prugimagi.html>
(21.10.2018)

Kalm, M. (2002). Eesti 20. sajandi arhitektuur. Tallinn: Sild.

Karro–Kalberg, M. (06.05.2016). Laps mängib seal, kus normid lubavad [WWW]
<http://www.sirp.ee/s1-artiklid/arhitektuur/laps-mangib-seal-kus-normid-lubavad/>
(06.12.2018)

Karsten, L., Van Vliet, W. (2006). Children in the City: Reclaiming the street. [WWW]
https://www.researchgate.net/publication/254897061_Children_in_the_city_Reclaiming_the_street (06.11.2018)

Koppel, K. (09.10.2018). Omanik puhub Tallinna hipodroomi kinnisvaraarendusele taas elu sisse. [WWW] <https://www.err.ee/867477/omanik-puhub-tallinna-hipodroomi-kinnisvaraarendusele-taas-elu-sisse> (21.10.2018)

Laker, L. (28.02.2018). What would the ultimate child-friendly City look like? The Guardian. [WWW] <https://www.theguardian.com/cities/2018/feb/28/child-friendly-city-indoors-playing-healthy-sociable-outdoors> (14.11.2018)

Levald, A., Sibul, J. J., Proosa, M., Klein, M., Lehtovuori, P., van Soomeren, P., Viikmaa, T., Paaver, T. CPTED – Käsiraamat politseinikele. [WWW]
https://planeerimine.ee/static/sites/2/cpted_m_et.pdf (06.12.2018)

Lynch, K. (1960). The Image of the City. Cambridge: MIT Press.

Merimetsa kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri. (25.01.2018). [WWW]
<https://www.tallinn.ee/est/keskkond/Merimetsa-kaitseala> (25.10.2018)

National Association of City Transportation Officials. Urban Street Design Guide. [WWW]
<https://nacto.org/publication/urban-street-design-guide/street-design-elements/curb-extensions/chicane/> (22.11.2018)

Nerman, R. (2000). Pelgulinn: kultuurikeskkonna kujunemine ja areng. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Nerman, R., Lõhmus, L. (2013). Tallinna asumid ja ametkondlikud kohanimed. Tallinn: Tallinna linnaplaneerimise amet.

Pelguranna puhkeala - Merimetsa piirkonna detailplaneeringu osaline kehtestamine Põhja-Tallinnas Kolde pst 65, 67a, 69 kinnistute ja lähiala osas. Tallinna linnavolikogu otsus 28. oktoobrist 2004 nr 223. (28.10.2004). [WWW]
<https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=savepdf&aktid=98172> (20.10.2018)

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord. (03.05.2006). Riigi Teataja. Tallinna Linnavalitsus. [WWW] <https://www.riigiteataja.ee/akt/407082013054> (20.10.2018)

Põhja-Tallinna arengukava aastateks 2014-2018. Tallinna Linnavolikogu 22.augusti 2013 määruse nr 47 LISA. (22.08.2013) [WWW] <https://www.tallinn.ee/est/pohja/Pohja-Tallinna-arengukava-2011-2015-2> (28.04.2019)

RV0241: Rahvastik soo, vanuse ja haldusüksuse või asustusüksuse liigi järgi. (04.05.2017). Eesti Statistika andmebaas [WWW] <https://www.stat.ee> (30.10.2018)

Six road design changes that can save lives. (31.10.2018). [WWW]
<https://www.childinthecity.org/2018/10/31/six-road-design-changes-that-can-save-lives/?fbclid=IwAR3ZDAPMupRHgaVtF4WKmzZU4gQvmvNMktRJBhUw3Bn6oIA7wxKHUX6d338> (15.11.2018)

Tallinna Linnamuuseum. Aerofoto Tallinna Hipodroom. TLM 10285:60. [WWW]
<https://www.muis.ee/museaalView/1381833> (01.12.2018)

Täll, K. (18.09.2013). Tallinna Hipodroom tähistab eeloleval laupäeval 90. juubelit. Postimees. [WWW] <https://sport.postimees.ee/2055988/tallinna-hipodroom-tahistab-eeloleval-laupaeval-90-juubelit> (14.11.2018)

Uustal, M., Kuldna, P., Peterson, K. (2010). Elurikas linn: Linnaelustiku käsiraamat. Tallinn: Säätva Eesti Instituut, Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus.

Welle, B., Wei Li, Q. L., Adriazola-Steil, C., King, R., Sarmiento, C., Obelheiro, M. (2015). Cities Safer by Design. Cities Safer by Design: Guidance and Examples to Promote Traffic

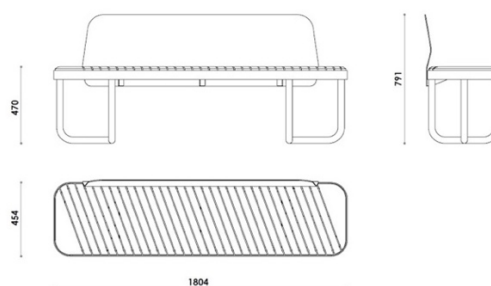
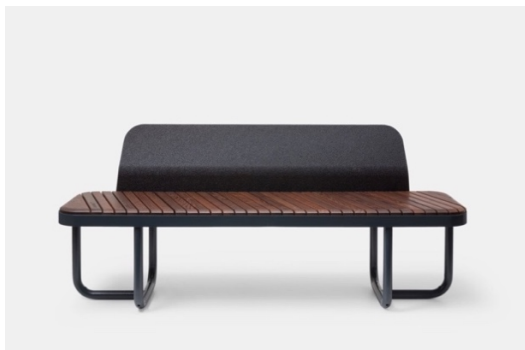
Safety through Urban and Street Design. [WWW] <https://www.wri.org/publication/cities-safer-design> (06.12.2018)

Williams, S. (15.02.2018). Growing up in the City. [WWW]
<https://www.childinthecity.org/2018/02/15/growing-up-in-the-city-putting-children-first-creates-cities-for-all/> (16.11.2018)

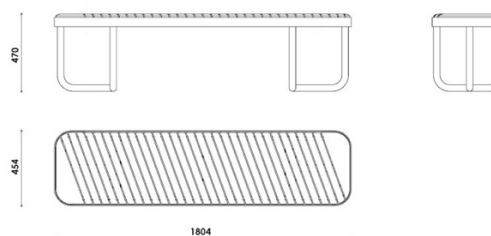
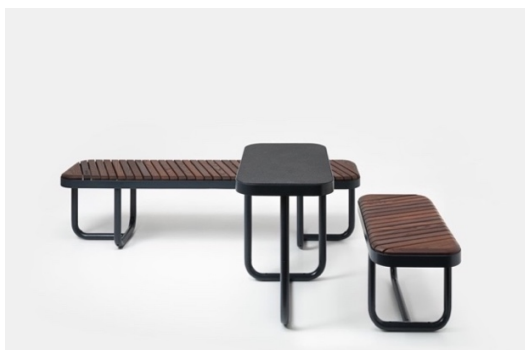
LISAD

Lisa 1. Väikevormid

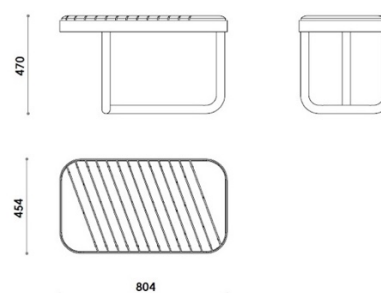
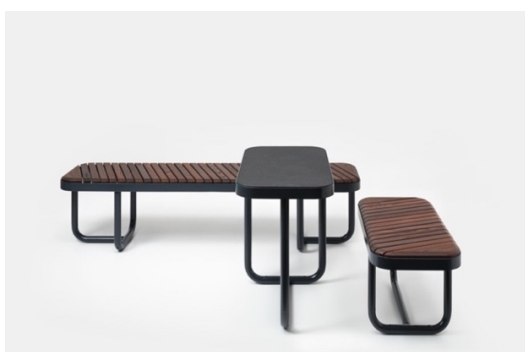
Tiide pink seljatoega: <http://extery.com/tooted/pargipingid-toolid-lauad/tiide-pink-seljatoega/>

Tiide pink seljatoeta: <http://extery.com/tooted/pargipingid-toolid-lauad/tiide-pink-seljatoeta/>

Tiide lühike pink seljatoeta: <http://extery.com/tooted/pargipingid-toolid-lauad/tiide-luhike-pink-seljatoeta/>

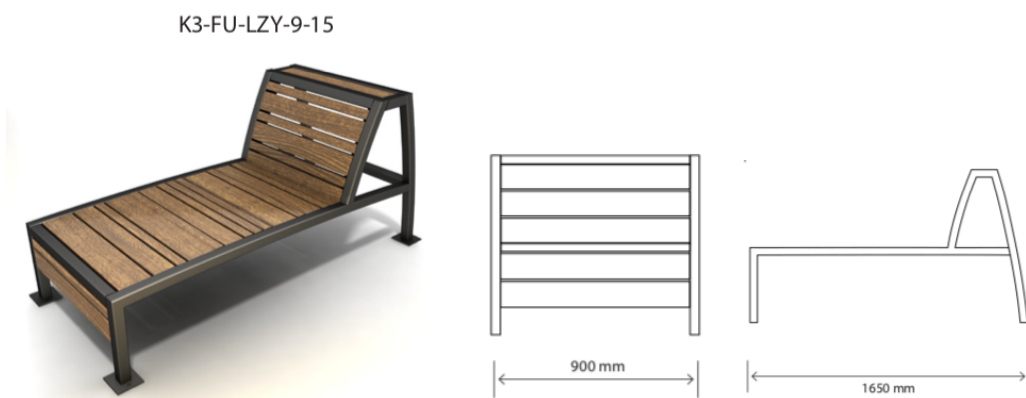

Tiide laud kandiline: <http://extery.com/tooted/pargipingid-toolid-lauad/tiide-laud-kandiline/>

Lamamispink Lesyla K3-FU-LZY-9-15:

https://keha3.ee/static/Lesyla_Naaberhuud.pdf

Joogivee kraan CUADRADA: <http://duril.ee/toode/joogivee-kraan-cuadrada/>

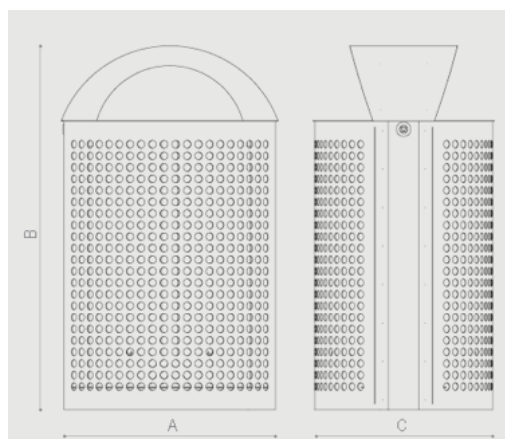
Prügikast Solo 60: <http://extery.com/tooted/prugikastid/prugikast-solo-60/>

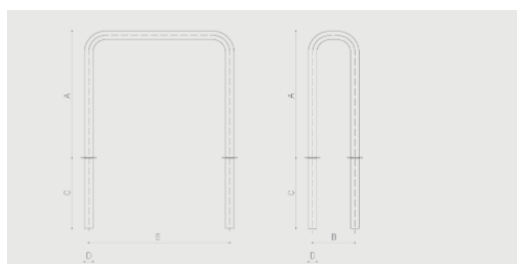
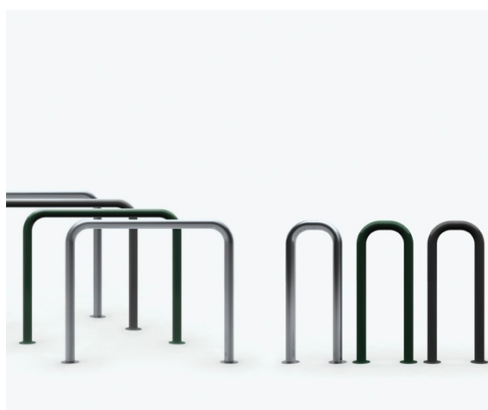
Koerte väljaheite kast Dog station: <http://extery.com/tooted/prugikastid/dogstation-m4/>

Prügikast NET100: <http://extery.com/tooted/prugikastid/prugikast-net-100/>

Rattahoidja Kaar 1000: <http://extery.com/tooted/linnamoobli-elementid/kaar-1000/>

Kaar 1000 mõõdud

Toode	Tootekood	A	B	C	D
Kaar 1000	K1000	900	1000	350	50

Lauatennise laud kogunemisplatsil 2m*1,52m*0,76m:

<http://www.cornilleau.com/en/products/tables/pro-outdoor/pro-park/>

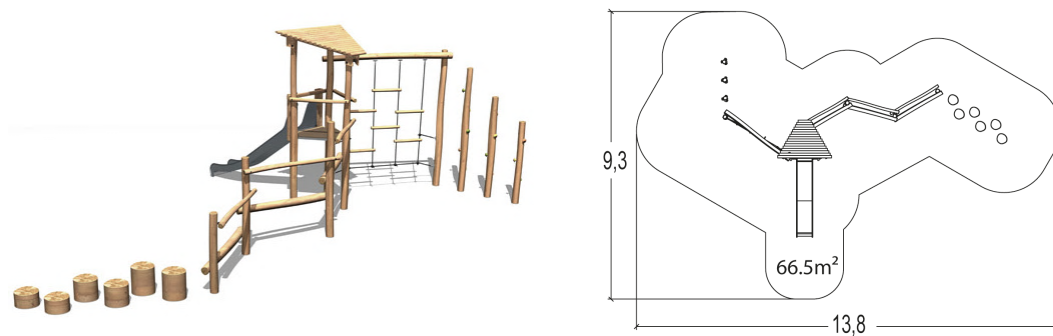

Lauatennise laud kogukonnaväljakul: <https://www.eibe.net/en/table-tennis-table-round-5620340.html>

Lisa 2. Mänguväljaku elemendid

Ronimiarada 3+ : <http://www.proludic.com/international/product/j4938/>

Liivakopp 3+ :

http://portfolioweb.ess.fi/www/Lappset/2017PLAY_eng/index.html#/68/

EPDM kera D350: <https://www.tiptiptap.ee/tooted/aluskattematerjalid/epdm-turvaaluskate/epdm-kera-d350-sph01>

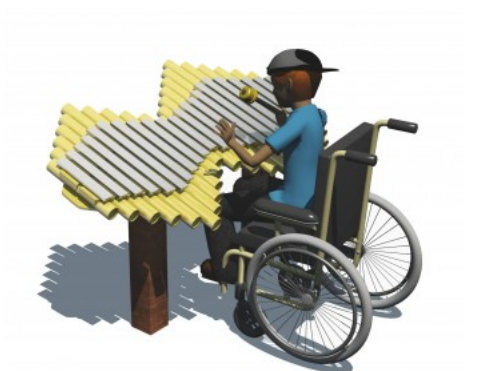
Trummid 0-99: https://www.playscapecreations.com.au/product_library/lets-play-5-12-years/outdoor-musical-systems-c129/tuned-drums

Kontrabass 0-99: https://www.playscapecreations.com.au/product_library/lets-play-5-12-years/outdoor-musical-systems-c129/contrabass-chimes

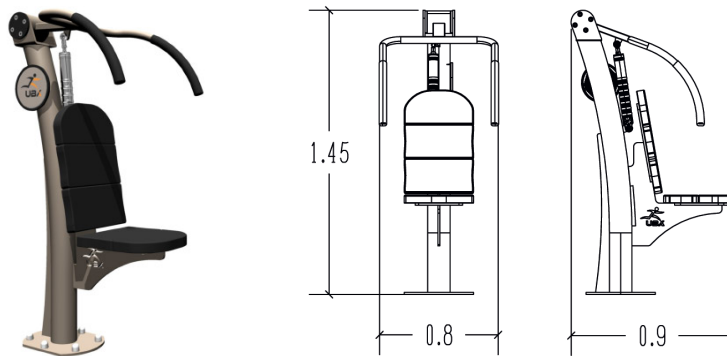
Imbarimba 0-99: https://www.playscapecreations.com.au/product_library/lets-play-5-12-years/outdoor-musical-systems-c129/glass-imbarimba

Lisa 3. Spordiala elemendid

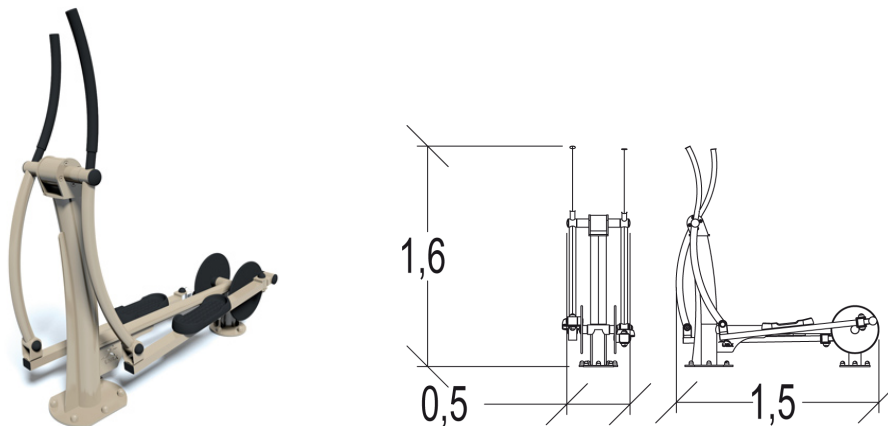
Fitness Urbanix – R37-UBX-247B:

<http://www.proludic.com/international/product/r37-ubx-247b/>

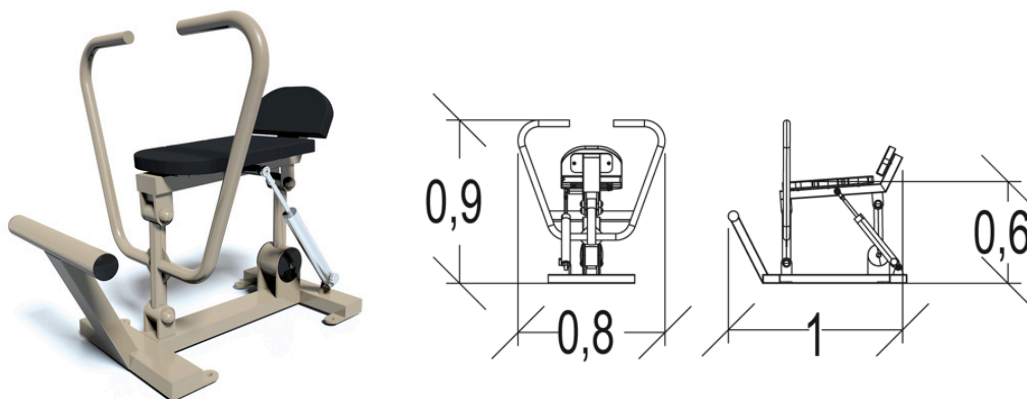
Fitness Urbanix – R37-UBX-203B:

<http://www.proludic.com/international/product/r37-ubx-203b/>

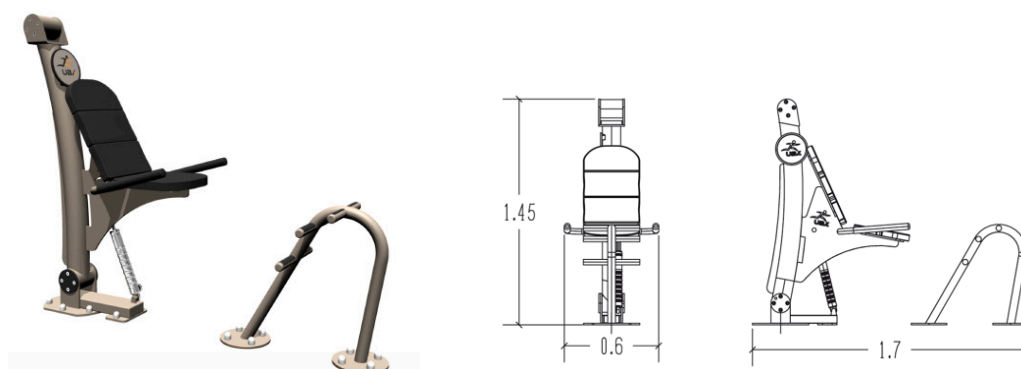
Fitness Urbanix – R37-UBX-091B:

<http://www.proludic.com/international/product/r37-ubx-091b/>

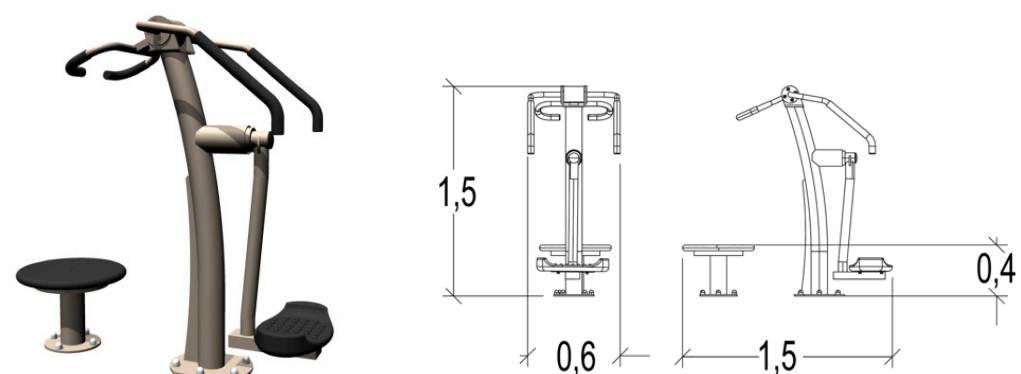
Fitness Urbanix – R37-UBX-215B:

<http://www.proludic.com/international/product/r37-ubx-215b/>

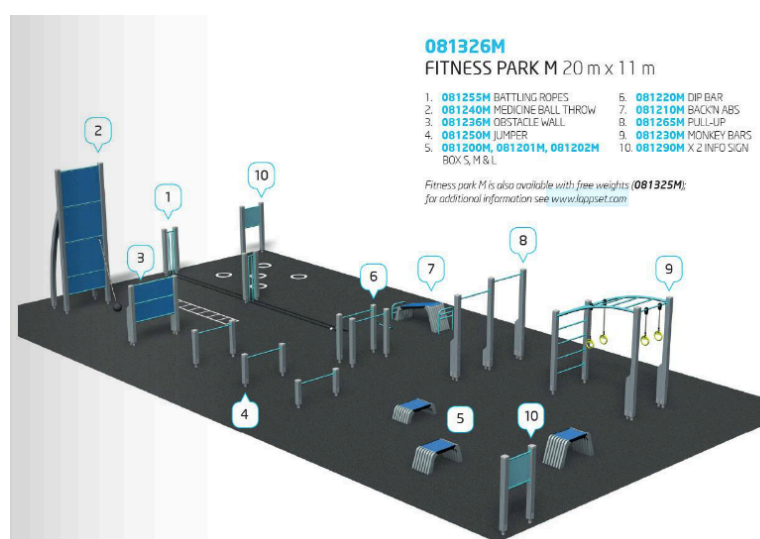
Fitness Urbanix – R37-UBX-232B:

<http://www.proludic.com/international/product/r37-ubx-232b/>

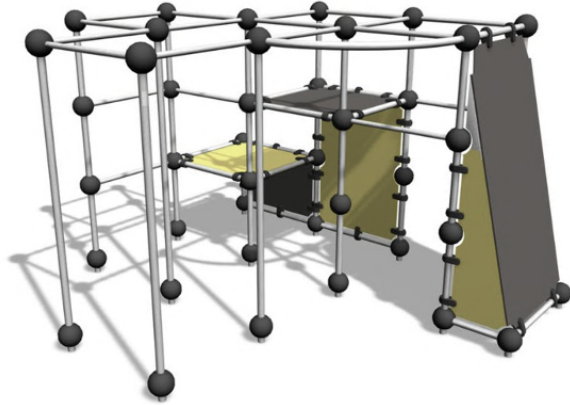
Fitness park M 081326M:

http://portfolio-web.ess.fi/www/Lappset/2017SPORT_eng/index.html#/12/

Parkuuri sõrestik Spider Cage M 2201524:

http://portfolio-web.ess.fi/www/Lappset/2017SPORT_eng/index.html#/56/

Jalgpallivärv ACE ball point 080840M:

<https://www.lappset.com/Products/Product-search/Ace-ball-point/080840M>

Lisa 4. Valgustid

Valgusti Visby Art.577:

<https://www.light24.ee/wp-content/uploads/2017/04/visby.pdf>

Lisa 5. Katendid

Männikooremultš 0-15mm: <http://mults.ee/tooted/peen-mannikooremults>

Kummimultsist turvaaluskate 140mm:

<https://www.tiptiptap.ee/tooted/aluskattematerjalid/kummimult/kummimultsist-turvaaluskate-140mm-m2-rm140>

Valatav EPDM turvaaluskate – 70mm:

<https://www.tiptiptap.ee/tooted/aluskattematerjalid/epdm-turvaaluskate/valatav-epdm-turvaaluskate-punaneroheline-70mm-epdm70>

Mänguväljaku liiv: <https://manguvaljakud.eu/pood/liivakastid/liivakasti-liiv/>

Graniitsõelmed 0-4mm: <http://tei.ee>

Laudtee

Laudtee Paljassaares

Allikas: <https://sputnik-news.ee/lifestyle/20171001/7358055/paljassaare-poolsaarel-valmis-laudtee.html>

Lisa 6. Projekteeritav taimmaterjal

Taimmaterjali fotod pärinevad Juhani puukooli koduleheküljelt:
<http://juhanipuukool.ee/et/>

Teravaõieline kastik 'Karl Foerster'

Tuhkurenelas 'Grefsheim'

Jaapani enelas 'Magic carpet'

Siberi kontpuu 'Sibirica variegata'

Lodjap-põisenelas 'Amber jubilee'

Magesõstar 'Schmidt'

Hõberemmelgas 'Sericea'

Arukask

Iluõunapuu 'Director moerland'

Must mänd 'Austriaca'

Lisa 7. Dendroloogilise hindamise nimekiri

Puu nr	Nimi	Hindamise objekt	Tüve läbimõõt (cm)	Kõrgus (m)	Võra läbimõõt (m)	Haljastuslik väärtusklass	Märkused
1	Harilik haab	Üksikpuu	40	12	5	III	Võras kuivanud oksad
2	Harilik tamm	Üksikpuu	80	12	8	II	Tüvi hargneb kaheks
3	Harilik tamm	Üksikpuu	50	12	6	III	Võras kuivanud oksad
4	Harilik haab	Üksikpuu	50	12	5	III	Võras kuivanud oksad
5	Harilik pihlakas	Põõsas		5	3	III	
6	Harilik hobukastan	Üksikpuu	80	10	6	II	
7	Harilik haab	Üksikpuu	40	11	3	V	Puu on kuivanud. Likvideerida
8	Harilik haab	Üksikpuu	40	13	3	IV	
9	Arukask	Üksikpuu	60	13	5	III	
10	Arukask	Üksikpuu	20	8	2	III	Noor puu
11	Arukask	Üksikpuu	20	8	3	III	Noor puu
12	Arukask	Üksikpuu	20	8	3	III	Noor puu
13	Arukask	Üksikpuu	20	8	2	III	Noor puu
14	Arukask	Üksikpuu	20	8	3	III	Noor puu
15	Arukask	Üksikpuu	70	13	5	II	
16	Arukask	Üksikpuu	80	18	9	II	
17	Pihlakas	Üksikpuu	20	4	4	III	
18	Arukask	Üksikpuu	80	18	7	III	Tüvi hargneb kaheks
19	Harilik vaher	Üksikpuu	60	11	6	II	Tüvi hargneb kaheks
20	Aedõunapuu	Üksikpuu	20	4	4	III	Vajab hooldusloikust
21	Aedõunapuu	Üksikpuu	20	4	4	III	Vajab hooldusloikust
22	Aedõunapuu	Üksikpuu	20	3	3	IV	Likvideerida/kuivanud
23	Hõberemmelgas	Üksikpuu	100	11	6	IV	
24	Arukask	Üksikpuu	50	13	6	III	Võra kaldu tee poole
25	Arukask	Üksikpuu	50	14	7	II	
26	Hõberemmelgas	Üksikpuu	120	12	8	III	Tüvi hargneb kaheks
27	Sookask	Üksikpuu	50	10	4	III	
28	Hall lepp	Üksikpuu	40	12	5	II	Esineb kuivanud oksid
29	Hõberemmelgas	Üksikpuu	100	18	10	III	Võra pikliku kujuga, esineb kuivanud oksid. Tüvi mitmeks hargnenud.
30	Hõberemmelgas	Üksikpuu	120	18	10	III	Võra pikliku kujuga, esineb kuivanud oksid. Tüvi mitmeks hargnenud.
31	Hõberemmelgas	Üksikpuu	90	18	10	III	Võra pikliku kujuga, esineb kuivanud oksid. Tüvi mitmeks hargnenud.

32	Hõberemmelgas	Üksikpuu	90	18	10	III	Võra pikliku kujuga, esineb kuivanud oksti. Tüvi mitmeks hargnenud.
33	Hõberemmelgas	Üksikpuu	120	18	10	III	Võra pikliku kujuga, esineb kuivanud oksti. Tüvi mitmeks hargnenud.
34	Hõberemmelgas	Üksikpuu	120	18	10	III	Võra pikliku kujuga, esineb kuivanud oksti. Tüvi mitmeks hargnenud.
35	Hõberemmelgas	Üksikpuu	100	18	10	III	Võra pikliku kujuga, esineb kuivanud oksti. Tüvi mitmeks hargnenud.
36	Hõberemmelgas	Üksikpuu	120	18	10	III	Võra pikliku kujuga, esineb kuivanud oksti. Tüvi mitmeks hargnenud.
37	Harilik haab	Üksikpuu	80	12	6	IV	Tüvi hargnenud kolmeks
38	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	3	IV	Noor puu
39	Harilik haab	Üksikpuu	20	8	3	III	Esineb kuivanud oksti
40	Harilik haab	Üksikpuu	600	11	6	IV	Latv kuivanud
41	Saarvahter	Üksikpuu	60	12	7	IV	Esineb kuivanud oksti
42	Saarvahter	Üksikpuu	60	11	5	IV	Latv kuivanud
43	Saarvahter	Üksikpuu	80	12	11	IV	Tüvi hargnenud. Üks tüvi murdunud. esineb palju kuivand oksti.
44	Harilik haab	Üksikpuu	40	7	4	V	Likvideerida/kuivanud
45	Harilik haab	Üksikpuu	40	10	6	IV	Esineb kuivanud oksti
46	Arukask	Üksikpuu	60	17	8	II	
47	Harilik vaher	Üksikpuu	90	10	9	II	
48	Harilik haab	Üksikpuu	50	11	5	IV	Esineb kuivanud oksti
49	Arukask	Üksikpuu	80	15	7	II	
50	Harilik haab	Üksikpuu	30	9	3	IV	Kasvab rõhutud olekus
51	Hõberemmelgas	Üksikpuu	100	14	10	III	Tüvi hargnenud komeks
52	Hõberemmelgas	Üksikpuu	100	14	10	III	Tüvi hargnenud kaheks
53	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
54	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
55	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
56	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
57	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
58	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
59	Arukask	Üksikpuu	30	7	3	III	Noor puu
60	Harilik pärn	Üksikpuu	20	3	3	III	Noor puu
61	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	2	IV	Noor puu
62	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu

63	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
64	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
65	Harilik pärn	Üksikpuu	20	4	3	III	Noor puu
66	Ungari sirel	Põõsas		2	2	IV	Vana põõsas, vajab hoolduslõikust
67	Aedõunapuu	Üksikpuu	20	4	6	III	Vana õunapuu. Vajab hoolduslõikust.
68	Rabe remmelgas	Üksikpuu	20	4	4	IV	Võra kahjustatud reklaamtahvli poolt
69	Rabe remmelgas	Üksikpuu	20	4	4	III	
70	Rabe remmelgas	Üksikpuu	20	4	4	III	
71	Rabe remmelgas	Üksikpuu	20	4	4	III	
72	Hõberemmelgas	Üksikpuu	20	6	5	IV	Kasvab tehisveekogus isetekkeliselt
73	Raberemmelgas	Üksikpuu	20	4	4	III	Noor puu
74	Harilik haab	Üksikpuu	15	8	3	III	Noor puu
75	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
76	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
77	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
78	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
79	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
80	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
81	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
82	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
83	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
84	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
85	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
86	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
87	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
88	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
89	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
90	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
91	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
92	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
93	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
94	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
95	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
96	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
97	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
98	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
99	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
100	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
101	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
102	Sahhalini pihlakas	Üksikpuu	15	4	3	III	

103	Virginia toomingas	Põõsas	1	5	2	IV	Sort Schubert. Vajab võrahooldust.
104	Arukask	Üksikpuu	3	9	4	III	
105	Harilik mänd	Üksikpuu	15	3	3	III	Noor puu
106	Harilik mänd	Üksikpuu	15	3	3	III	Noor puu
107	Harilik mänd	Üksikpuu	15	3	3	III	Noor puu
108	Harilik mänd	Üksikpuu	15	3	3	III	Noor puu
109	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	Noor puu
110	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	Noor puu
111	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	Noor puu
112	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	Noor puu
113	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	Noor puu
114	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
115	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
116	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
117	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
118	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
119	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
120	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
121	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
122	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	V	Kuivanud/liikvideerida
123	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
124	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
125	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
126	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
127	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
128	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
129	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
130	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
131	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
132	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	IV	Noor puu
133	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
134	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
135	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
136	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
137	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
138	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
139	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
140	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
141	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
142	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
143	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
144	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
145	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu

146	Harilik haab	Üksikpuu	15	7	1	III	Noor puu
147	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
148	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	IV	Noor puu
149	Harilik haab	Üksikpuu	15	6	1	III	Noor puu
150	Harilik mänd	Üksikpuu	20	4	3	III	
151	Harilik mänd	Üksikpuu	20	4	3	III	
152	Harilik mänd	Üksikpuu	20	4	3	III	
153	Harilik mänd	Üksikpuu	20	4	3	III	
154	Harilik mänd	Üksikpuu	20	4	3	III	
155	Harilik mänd	Üksikpuu	20	4	3	III	
156	Harilik mänd	Üksikpuu	20	4	3	III	
157	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
158	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
159	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
160	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
161	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
162	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
163	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
164	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	4	2	III	Noor puu
165	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
166	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
167	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
168	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	4	2	III	Noor puu
169	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	1,5	IV	Noor puu
170	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
171	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
172	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
173	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
174	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
175	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
176	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
177	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
178	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
179	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
180	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
181	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
182	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
183	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
184	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
185	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
186	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
187	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
188	Harilik haab	Üksikpuu	50	11	10	IV	Tee poole kaldu

189	Arukask	Üksikpuu	60	12	6	III	
190	Harilik haab	Üksikpuu	60	11	7	IV	Kuivanud oksad
191	Harilik haab	Üksikpuu	50	11	10	IV	Üks tüvi murdunud
192	Arukask	Üksikpuu	80	10	4	IV	Tüve alumine osa kahjustunud
193	Arukask	Üksikpuu	120	14	5	III	Kahe tüvega
194	Arukask	Üksikpuu	50	14	5	III	Kahe tüvega
195	Harilik haab	Üksikpuu	30	7	4	V	Kuivanud. Likvideerimisele
196	Arukask	Üksikpuu	40	14	4	IV	Palju kuivanud oksa
197	Arukask	Üksikpuu	30	7	2	V	Latv murdunud. Likvideerida
198	Arukask	Üksikpuu	30	10	4	IV	Esineb kuivanud oksa
199	Arukask	Üksikpuu	80	14	7	III	Tüvi hargneb kaheks
200	Harilik saar	Üksikpuu	50	14	4	IV	Esineb kuivanud oksa. Tüvi suures osas laasunud.
201	Harilik vahter	Üksikpuu	50	11	5	III	Esineb kuivanud oksa. Puu kaldus lääne suunda.
202	Harilik vahter	Üksikpuu	100	13	7	II	Kahe tüvega. Esineb kuivanud oksa.
203	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	9	2	III	
204	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	9	1,5	III	
205	Arukask	Üksikpuu	80	14	7	II	
206	Arukask	Üksikpuu	70	14	6	III	
207	Harilik tamm	Üksikpuu	90	15	7	II	Esineb kuivanud oksa
208	Arukask	Üksikpuu	30	17	3	IV	
209	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	
210	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	
211	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	
212	Harilik haab	Üksikpuu	40	11	3	IV	Kasvavad rõhutud olekus
213	Harilik haab	Üksikpuu	40	11	3	IV	Kasvavad rõhutud olekus
214	Harilik haab	Üksikpuu	40	11	3	IV	Kasvavad rõhutud olekus
215	Harilik haab	Üksikpuu	40	11	3	IV	Kasvavad rõhutud olekus
216	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	5	2	III	Noor puu
217	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	4	2	III	Noor puu
218	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	2	III	Noor puu
269	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
270	Vitspaju	Põõsas		3	3	IV	
221	Harilik mänd	Üksikpuu	15	3	1	IV	Noor puu
222	Harilik kastan	Üksikpuu	15	3	2	III	Noor puu
223	Harilik kuusk	Üksikpuu	20	5	2	III	Noor puu
224	Harilik kastan	Üksikpuu	15	5	2	III	Noor puu
225	Harilik kastan	Üksikpuu	15	3	2	III	Noor puu

226	Harilik kuusk	Üksikpuu	15	4	1,5	III	Noor puu
227	Harilik kuusk	Üksikpuu	15	4	2	III	Noor puu
228	Harilik kuusk	Üksikpuu	15	4	1,5	III	Noor puu
229	Harilik mänd	Üksikpuu	15	5	2	III	Noor puu
230	Harilik kastan	Üksikpuu	15	5	2	III	Noor puu
231	Harilik pihlakas	Üksikpuu	15	3	2	III	Noor puu
232	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
233	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
234	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
235	Arukask	Üksikpuu	40	16	4	III	Noor puu
236	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
237	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
238	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	Noor puu
239	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
240	Harilik haab	Üksikpuu	15	3	1	III	Noor puu
241	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
242	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
243	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
244	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
245	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
246	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
247	Harilik haab	Üksikpuu	15	5	1	III	Noor puu
248	Harilik haab	Üksikpuu	15	4	1	III	Noor puu
249	Harilik mänd	Üksikpuu	15	3	3	III	Noor puu
250	Harilik mänd	Üksikpuu	15	4	3	III	Noor puu
251	Harilik pärn	Üksikpuu	100	12	5	IV	Tüvi hargneb kaheks. Maja fassaadi vahetus läheduses.
252	Sahhalini pihlakas	Üksikpuu	15	5	2	III	
253	Sahhalini pihlakas	Üksikpuu	15	5	2	III	
254	Sahhalini pihlakas	Üksikpuu	15	5	2	III	
255	Sahhalini pihlakas	Üksikpuu	15	5	2	III	
256	Arukask	Üksikpuu	50	12	4	IV	Tüvi hargneb kaheks
257	Harilik kuusk	Üksikpuu	20	8	3	III	
258	Pooppuu	Üksikpuu	15	4	2	III	Noor puu
259	Harilik kastan	Üksikpuu	15	4	2	III	Noor puu
260	Harilik mänd	Üksikpuu	20	6	3	III	
261	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	5	1	III	
262	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	5	1	III	
263	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	5	1	III	
264	Serbia kuusk	Üksikpuu	15	5	1	III	
265	Harilik kuusk	Üksikpuu	15	1,5	1	IV	Noor puu
266	Harilik pärn	Üksikpuu	20	5	3	III	
267	Harilik pärn	Üksikpuu	20	6	3	III	

268	Harilik mänd	Üksikpuu	15	2	1,5	IV	
269	Hõberemmelgas	Üksikpuu	25	6	5	IV	Tüvi hargnenud
270	Hõberemmelgas	Üksikpuu	30	5	5	IV	Tüvi hargnenud
271	Hõberemmelgas	Üksikpuu	20	6	5	IV	Tüvi hargnenud
I grupp	Liigid: harilik toomingas, harilik haab, harilik vaher, harilik pihlakas, vitspaju	Puudegrupp	20-30	8-12	2-5	III	Palju isetekkelisi puittaimi. Likvideerida elujõuetud ja kuivanud puud ning oksad. Vajalik hooldus(raie).
II grupp	Liigid: arukask, harilik haab, harilik vaher, harilik toomingas, harilik jalakas, harilik pihlakas	Puudegrupp	25-40	8-15	2-5	III	Palju isetekkelisi puittaimi. Likvideerida elujõuetud ja kuivanud puud ning oksad. Vajalik hooldus(raie).
III grupp	Liigid: Harilik haab, harilik vaher, harilik toomingas, harilik jalakas, saarvaher, hõberemmelgas	Puudegrupp	30-70	12-16	4-8	III	Palju isetekkelisi puittaimi. Likvideerida elujõuetud ja kuivanud puud ning oksad. Vajalik hooldus(raie).
IV grupp	Liigid: Harilik haab, harilik vaher, harilik toomingas, harilik jalakas, saarvaher	Puudegrupp	30-60	5-12	3-7	III	Palju isetekkelisi puittaimi. Likvideerida elujõuetud ja kuivanud puud ning oksad. Vajalik hooldus(raie).
V grupp	Liigid: Harilik haab, Harilik vaher, Harilik toomingas, Vitspaju	Puudegrupp	15-30	6-10	2-4	IV	Palju isetekkelisi puittaimi. Likvideerida elujõuetud ja kuivanud puud ning oksad. Vajalik hooldus(raie).
VI grupp	Liigid: Harilik haab, Harilik vaher, Harilik toomingas, Harilik pihlakas	Puudegrupp	15-30	8-12	2-6	IV	Palju isetekkelisi puittaimi. Likvideerida elujõuetud ja kuivanud puud ning oksad. Vajalik hooldus(raie).
VII grupp	Harilik mänd	Puudegrupp	15-20	2-4	1-3	III	Noored puud
VIII grupp	Liigid: harilik haab	Puudegrupp	20-30	12-15	3	III	Tihe haavasalu. Vajalik harvendusraie.
IX grupp	Harilik haab	Puudegrupp	10	2-3	1	V	Noored isetekkelised puud. Likvideerida.
X grupp	Tuhkur enelas	põõsagrupp		1		IV	
XI grupp	Tuhkur enelas	põõsagrupp		1		IV	
XII grupp	Mägimänd	põõsagrupp		1,5		IV	
XIII grupp	Nipponi enelas	põõsagrupp		0,7		IV	
XIV grupp	Mägimänd	põõsagrupp		1,5		III	
XV grupp	Nipponi enelas	põõsagrupp		0,7		IV	
XVI grupp	Enelas (nipponi)	põõsagrupp		0,8		IV	

XVII grupp	Mägimänd	põõsagrupp		1		IV	
XVIII grupp	Jaapani enelas	põõsagrupp		0,5		IV	
XIX grupp	Nipponi enelas	põõsagrupp		1		IV	
XX grupp	Tuhkur enelas	põõsagrupp		1,5		III	Kallaku äärel istutatud tihe hekk
XXI grupp	Jaapani enelas	põõsagrupp		0,5		IV	

GRAAFILINE MATERJAL

Joonis 1. Asendiplaaniline lahendus M:1000

Joonis 2. Dendroloogilise hinnangu plaan M:1000

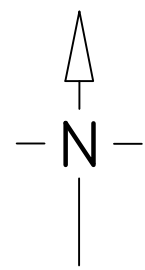
Joonis 3. Kogunemisala M:250

Joonis 4. Spordi-, puhke- ja piknikuala M:200

Joonis 5. Lõiked M:125

Joonis 6. Vaade kogunemisalale

Joonis 7. Laudtee M:20

EKSPLIKATSIOON:

- 1 Kogunemisala
- 2 Mänguala
- 3 Tugevdatud pinnasega palliväljak
- 4 Puhke- ja piknikuala
- 5 Loodusmängude ala
- 6 Treeningala
- 7 Niiduala
- 8 Rattakross
- 9 Kogukonnaplats
- 10 Tugevdatud pinnasega mänguala
- 11 Kelgumäed

TINGMÄRGID:

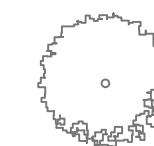
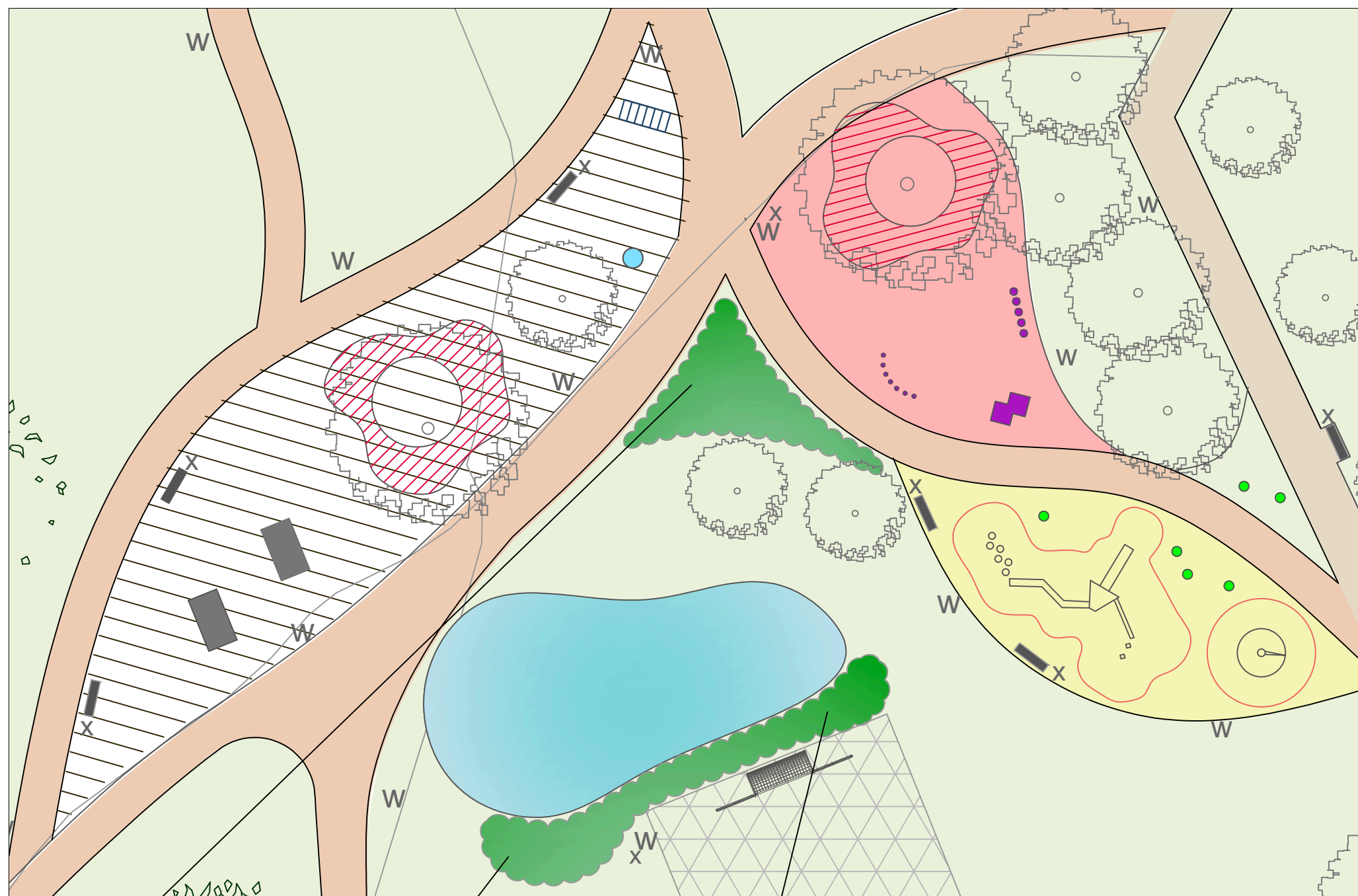
- Proj.ala piir
- Sissepääs projektalale
- Kolde Ol.ol tänava nimi
- Ol. ol hoone
- Ol. ol muru
- Ol. ol kõrghaljastusega ala
- Ol.ol. niiduala
- Ol. ol. asfaltkatendiga tee
- Ol.ol.graniitsõelmetee
- Ol.ol.betonikivi tee
- Ol.ol. veekogu
- Ol.ol.valgusti
- Ol.ol.põõsas
- Ol.ol.lehtpuu
- Ol.ol.okaspuu
- Ol.ol.piidraed
- Ol.ol.betonimüür
- Ol.ol.tõkkepuu
- Ol.ol.ülekaik
- Proj.kõrrelised
- Proj.kooremultš
- Proj.kummimultš
- Proj.multikumm
- Proj.liiv
- Proj.veekogu
- Proj.tugevdatud pinnas
- Proj.puidust istumisala
- Proj.asfaltkatend
- Proj.laudtee
- Proj.graniitsõelmetee
- Proj.valgusti
- Proj.prügikast
- Proj.joogiveekraan
- Proj.pink
- Proj.pikniku laud ja pingid
- Proj.lesilad
- Proj.rattaparkla
- Proj.lauatennise laud
- Proj.jalgpallivärv
- Proj.mänguvahendid
- Proj.treeningvahendid
- Proj.muusikavahendid
- Proj.EPDM kattega betoonmuna
- Proj.turvaala
- Proj.känd
- Proj.puuront
- Proj.põõsas
- Proj.lehtpuu
- Proj.okaspuu
- Proj.viljapuu
- Proj.reljeef
- Proj.ülekaik

 TTÜ INSENERITEADUSKOND		Bakalaureusetöö	Leht/ Lehti: 1/7
Koostaja: Kristin Lang	Alkiri:2019	Asendiplaaniline lahendus	Mõõtka: 1:1000
Juhendajad: Tiina Tuulik	Alkiri:2019		
Ehituse ja arhitektuuri instituut		Kooliealiste laste välitegevusi toetava väliruumi loomine Põhja-Tallinna linnaossa	

 TTÜ INSENERITEADUSKOND		Bakalaureusetöö	Leht/ Lehti: 2/7
Koostaja: Kristin Lang	Allikiri:2019	Dendroloogilise hinnangu plaan	Mõõtkava: 1:1000
Juhendajad: Tiina Tuulik	Allikiri:2019		
Ehituse ja arhitektuuri instituut		Kooliealiste laste välitegevusi toetava väliruumi loomine Põhja-Tallinna linnaossa	

TINGMÄRGID:

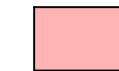
Ol.ol. lehtpuu

Ol.ol.muru

Ol.ol.graniitsõelmetee

Proj.graniitsõelmetee

Proj.kooremultš

Proj.liiv

Proj.tugevdatud pinnas

Proj.laudkatend

Proj.veekogu

Proj.puidust istumisala

Proj.põõsas

Proj.joogiveekraan

Proj.pink

Proj.rattaparkla

Proj.valgusti

Proj.prügikast

Proj.muusikavahendid

Proj.EPDM kattedga betoonmuna

Proj.lauatennise laud

Proj.jalgpallivärv

Proj.mänguvahend turvaalaga

Jaapani enelas
'Magic carpet' 55tk

Tuhkurenelas
'Grefsheim' 20tk

Lodjap-põisenelas
'Amber jubilee' 16tk

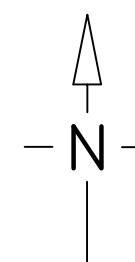
Jaapani enelas 'Magic carpet'
Allikas: www.juhanipuukool.ee

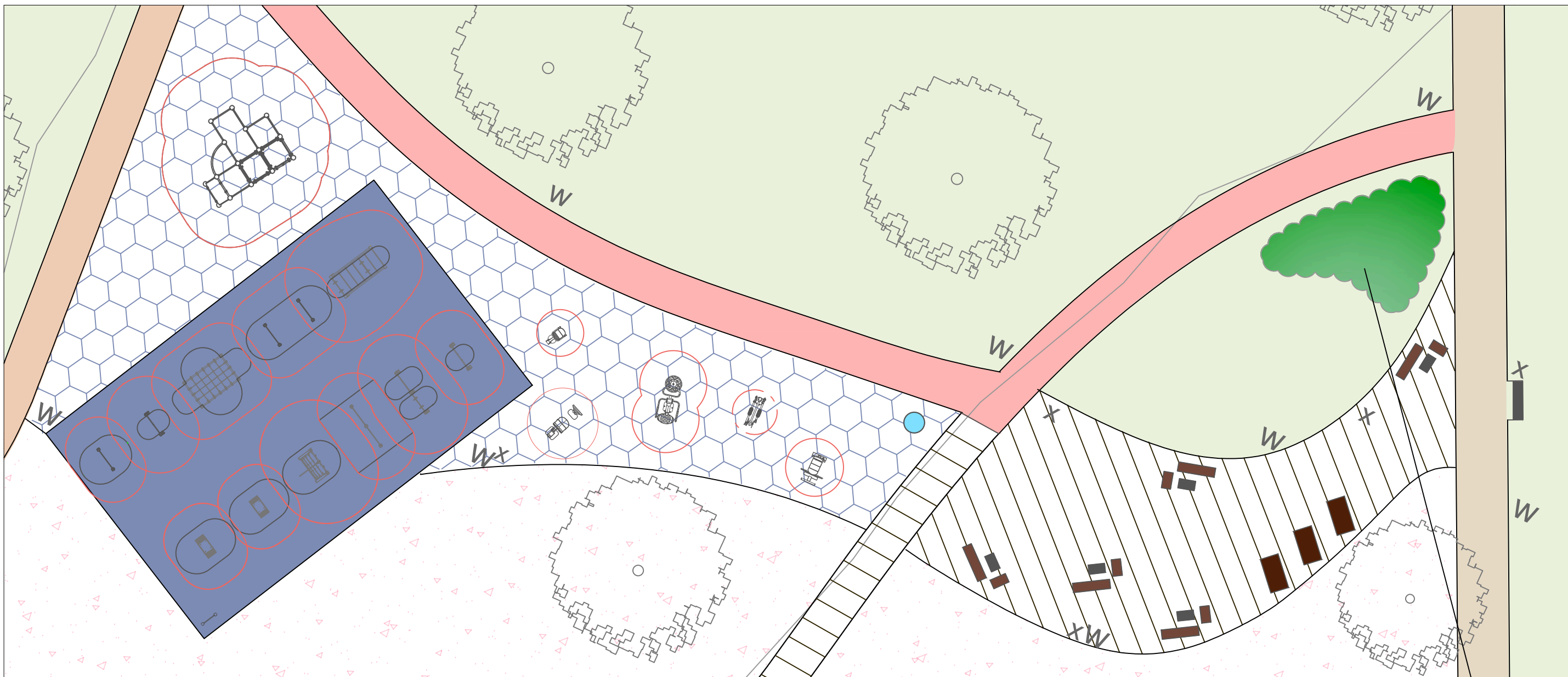
Tuhkurenelas 'Grefsheim'
Allikas: www.juhanipuukool.ee

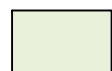
Lodjap-põisenelas 'Amber jubilee'
Allikas: www.juhanipuukool.ee

 TTÜ INSENERITEADUSKOND		Bakalaureusetöö	Leht/ Lehti: 3/7
Koostaja: Kristin Lang	Allkiri:2019	Kogunemisala	Mõõtkava: 1:250
Juhendajad: Tiina Tuulik	Allkiri:2019		
Ehituse ja arhitektuuri instituut		Kooliealiste laste välitegevusi toetava väliruumi loomine Põhja-Tallinna linnaossa	

TINGMÄRGID:

Ol.ol.muru

Ol.ol.niiduala

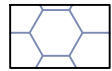
Ol.ol.graniitsõelmetee

Proj.graniitsõelmetee

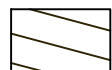
Proj.kooremultš

Proj.kummimultš

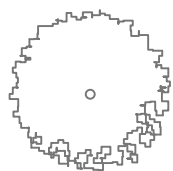
Proj.multikummm

Proj.laudkatend

Proj. põõsas

Ol.ol. lehtpuu

Proj.treeningvahendid
turvaalaga

Proj.pikniku laud
ja pingid

Proj.lesilad

Proj. joogiveekraan

Proj.pink

Proj. valgusti

Proj. prügikast

Magesöstar
'Schmidt' 18tk

Magesõstar 'Schmidt'
Allikas: www.juhanipuukool.ee

 TTÜ INSENERITEADUSKOND		Bakalaureusetöö	Leht/ Lehti: 4/7
Koostaja: Kristin Lang	Alkiri:2019	Spordi-, puhke- ja piknikuala	Mõõtka: 1:200
Juhendajad: Tiina Tuulik	Alkiri:2019		
Ehituse ja arhitektuuri instituut		Kooliealiste laste välitegevusi toetava väliruumi loomine Põhja-Tallinna linnaossa	

B—B

Lõige kogukonnaala kohtumisplatsilt

A—A

Läbilõige kogukonnaalast

 TTÜ INSENERITEADUSKOND		Bakalaureusetöö	Leht/ Lehti: 5/7
Koostaja: Kristin Lang	Alkiri:2019	Lõiked	Mõõtkava: 1:125
Juhendajad: Tiina Tuulik	Alkiri:2019		
Ehituse ja arhitektuuri instituut		Kooliealiste laste välitegevusi toetava väliruumi loomine Põhja-Tallinna linnaossa	

Vaade kogunemisalale edelast

TTÜ INSENERITEADUSKOND

Koostaja:

Kristin Lang

Allkiri:

..... 2019

Juhendajad:

Tiina Tuulik

Allkiri:

..... 2019

Ehituse ja arhitektuuri instituut

Bakalaureusetöö

Vaade
kogunemisalale

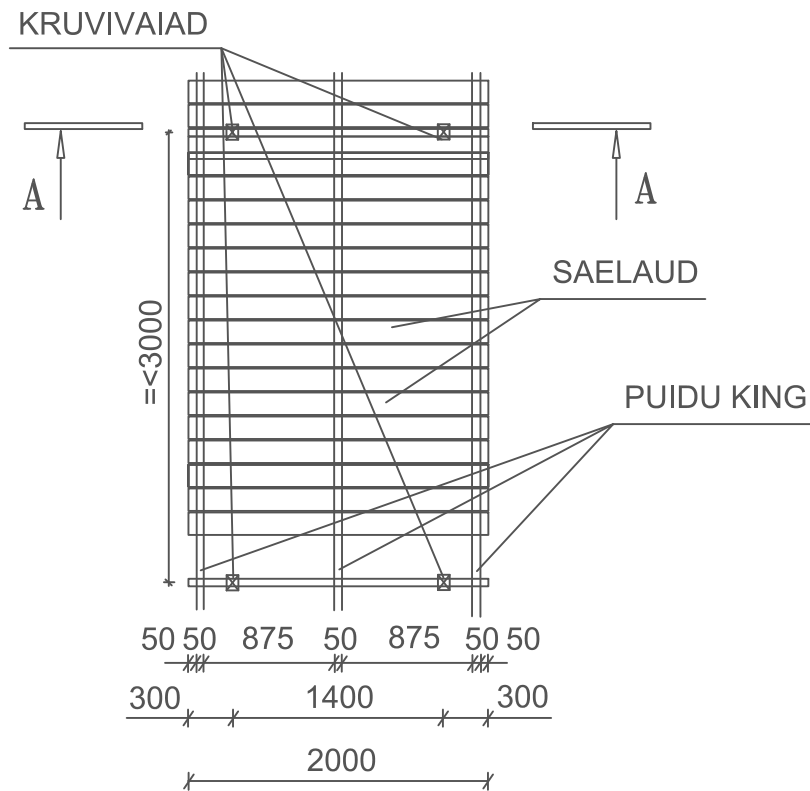
Kooliealiste laste välitegevusi toetava väliruumi
loomine Põhja-Tallinna linnaossa

Leht/ Lehti:

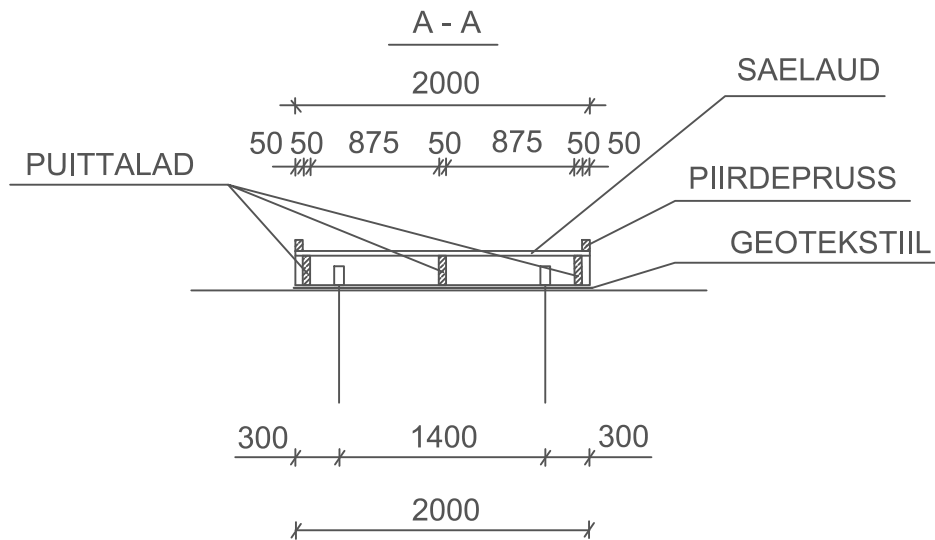
6/7

Möötkava:

PEALTVAADE

LÕIGE

TTÜ INSENERITEADUSKOND

Bakalaureusetöö

Leht/ Lehti:

7/7

Koostaja:

Kristin Lang

Altkiri:

..... 2019

Juhendajad:

Tiina Tuulik

Altkiri:

..... 2019

Laudtee

Möötkava:

1:50

Ehituse ja arhitektuuri instituut

Kooliealiste laste välitegevusi toetava väliruumi loomine Põhja-Tallinna linnaossa